

Z A T W I E R D Z A M
WOJEWODA PODKARPACKI

(-)

Małgorzata Chomycz - Śmigielska

S-I.9450.1.2012.EK

PODKARPACKI URZĄD WOJEWÓDZKI W RZESZOWIE
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ

**Procedury postępowania interwencyjnego
w sytuacjach kryzysowych,
związanych z przemocą w rodzinie,
materiały instruktażowe, zalecenia –
dla osób realizujących te zadania.**

RZESZÓW 2012

Spis treści:

Nr rozdziału	Tytuł	Strona
	Spis treści	2
	Wstęp	4
I.	Podstawa prawna	5
II.	Przemoc w rodzinie - definicja	6
III.	Przemoc w rodzinie – charakterystyka zjawiska.	7
III. 1.	Formy przemocy.	7
III. 2.	Fazy cyklu przemocy.	8
III. 3.	Mity o przemocy w rodzinie.	10
IV.	Interwencja kryzysowa ukierunkowana na pomoc osobom pokrzywdzonym w związku z przemocą w rodzinie – zarys tematu.	13
V.	System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce.	19
VI.	Model procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych, wynikających z przemocy w rodzinie na terenie województwa podkarpackiego.	22
VI.1.	Procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych, związanych z przemocą w rodzinie dla jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (założenia ogólne).	23
VI.1.A.	Postępowanie pracowników socjalnych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie.	24
VI.1.B.	Postępowanie pracowników ośrodków interwencji kryzysowej w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie.	27
VI.1.C	Postępowanie gminnych i miejskich komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie.	31
VI.2.	Procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla instytucji służby zdrowia (założenia ogólne).	34
VI.2.A.	Postępowanie pracowników ochrony zdrowia w sytuacji uzyskania informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie.	35
VI.3.	Procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla instytucji oświatowych (założenia ogólne).	37
VI.3.A.	Postępowanie pracowników oświaty w sytuacji uzyskania informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie.	38
VI.4.	Procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych, związanych z przemocą w rodzinie dla specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	41

VII.	Załączniki.	44
VII.1.	Zasady postępowania z osobą doświadczającą przemocy.	44
VII.2.	Procedura funkcjonowania telefonu informacyjnego dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej – 987.	46
VII.3.	Wykaz specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	48
VII.4.	Wykaz ośrodków interwencji kryzysowej.	49
VII.5.	Wykaz ośrodków pomocy społecznej.	51
VII.6.	Wykaz powiatowych centrów pomocy rodzinie.	55
VII.7.	Wykaz poradni psychologiczno – pedagogicznych.	56
VII.8.	Wykaz punktów konsultacyjnych, punktów interwencji kryzysowej.	57
VII.9.	Baza danych osób realizujących w Urzędach Wojewódzkich, Sądach Okręgowych, Komendach Wojewódzkich Policji oraz Prokuraturach Apelacyjnych zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	63
VII.10.	Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem – dane teleadresowe.	64
VII.11.	Inne ważne telefony.	65
VII.12.	Baza danych certyfikowanych specjalistów i konsultantów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie podkarpackim.	66
VII.13.	Baza teleadresowa zespołów interdyscyplinarnych w województwie podkarpackim.	67

Wstęp.

Zjawisko przemocy domowej stanowi od wielu lat poważny problem społeczny i jedno z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodziny, jak i poszczególnych jej członków.

Zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej są rozłożone pomiędzy samorząd gminny i powiatowy, a także administrację rządową i samorząd województwa. Ich zasadniczym celem jest stworzenie skutecznie działającego systemu pomocy osobom poszkodowanym w wyniku przemocy domowej oraz efektywne podejmowanie oddziaływań profilaktycznych w odniesieniu do rodzin zagrożonych tym zjawiskiem.

Opracowane „Procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych, związanych z przemocą w rodzinie, materiały instruktażowe, zalecenia – dla osób realizujących te zadania” powstały w oparciu o przepisy prawne określone w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Zawierają one w swojej treści m.in. definicję pojęcia przemocy w rodzinie, krótką charakterystykę tego zjawiska, zarys tematu dotyczącego działań, jakie powinny zostać podjęte w ramach interwencji kryzysowej ukierunkowanej na pomoc osobom poszkodowanym w wyniku przemocy w rodzinie, opis systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce oraz model procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla jednostek i służb podejmujących działania w tym zakresie.

Integralny element Procedur stanowią załączniki. Znaczącą częścią załączników są wykazy zawierające dane teleadresowe jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, oświaty, bazy danych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zarówno załączniki, jak i sama Procedura podlegają aktualizacji – Procedura w miarę potrzeb, zaś załączniki nie rzadziej niż raz do roku.

**Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
(-)
Monika Prokop**

I. Podstawa prawna.

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 842).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259).
- ❖ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448).
- ❖ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy (Dz. U. z 2010 r. Nr 201, poz. 1334).
- ❖ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.).
- ❖ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 r. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.).

II. Przemoc w rodzinie – definicja.

Przemoc domową należy zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Może być ona zarówno przyczyną, jak i skutkiem dysfunkcji w rodzinie.

Według definicji przyjętej w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) **przemoc w rodzinie** należy rozumieć, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny¹, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.²

Z psychologicznego punktu widzenia **przemoc w rodzinie** to działanie:

- ❖ Intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny,
- ❖ Naruszające prawa i dobra osobiste ofiar,
- ❖ Wykorzystujące wyraźną asymetrię sił,
- ❖ Powodujące ból i cierpienie.

¹ Osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

III. Przemoc w rodzinie – charakterystyka zjawiska.

III.1. Formy przemocy.

Przemoc w rodzinie jest działaniem intencjonalnym, zaplanowanym, ukierunkowanym na wyrządzenie drugiej osobie krzywdy, szkody, cierpienia. Dotyczy relacji z bliskimi, w której istnieje nierówny układ sił. Dochodzi do wykorzystywania władzy, siły fizycznej, psychicznej, materialnej przez silniejszego nad słabszym.

Przemoc w rodzinie może się objawiać w różnorodny sposób. Jej rodzaje i formy przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Rodzaje i formy przemocy.

RODZAJE PRZEMOCY	KATALOG POTENCJALNYCH ZACHOWAŃ
PRZEMOC FIZYCZNA (dotyczy dorosłych i dzieci)	Np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielenie koniecznej pomocy i in.
PRZEMOC PSYCHICZNA (dotyczy dorosłych i dzieci)	Np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności i in.
PRZEMOC SEKSUALNA (dotyczy dorosłych i dzieci)	Np. wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, poniżanie możliwości, obśmiewanie, wymuszanie oglądania pornografii i powtarzania zachowań tam stosowanych, patologiczna zazdrość o zachowania seksualne, których nie ma i in.
PRZEMOC EKONOMICZNA (dotyczy dorosłych i dzieci)	Np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny i in.
ZANIEDBYWANIE (dotyczy dzieci i dorosłych)	Np. niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych (właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja itp.) jak i psychicznych (poczucie bezpieczeństwa, miłość rodzicielska, troska i in.)

III.2. Fazy cyklu przemocy.

W pierwszych latach rozwijania się zjawiska przemocy w rodzinie występuje specyficzny cykl, składający się z trzech powtarzających się faz.

- **I faza** - narastania napięcia oraz agresji sprawcy. Każdy drobiazg wywołuje irytację osoby stosującej przemoc, najmniejsza rzecz jest powodem do awantury, sprawca staje się coraz bardziej niebezpieczny, prowokuje kłótnie. Osoba doświadczająca tego stanu stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Czasem, nie mogąc wytrzymać napięcia, sama prowokuje spięcie, by wreszcie mieć to za sobą. Następuje wówczas druga faza – gwałtownej przemocy.
- **II faza** – gwałtownej przemocy. Z mało istotnych powodów dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości. Osoba doświadczająca przemocy doznaje zranień fizycznych i psychicznych, znajduje się w stanie szoku. Stara się uspokoić sprawcę i ochronić siebie. Odczuwa przerażenie, złość, bezradność, wstyd, traci ochotę do życia.
- **III faza** – tzw. „miodowego miesiąca”. Tutaj wszystko się zmienia. Gdy partner wyładował już swoją złość i zaczyna sobie zdawać sprawę ze swoich czynów, zmienia zachowanie. Tłumaczy się i usprawiedliwia, ma poczucie winy, okazuje skruchę, przeprosza, obiecuje poprawę, zaczyna okazywać ciepło i miłość, przynosi prezenty. Ofiara zaczyna wierzyć w zmianę oraz w to, że przemoc była jedynie incydentem. W tej fazie ofiary najczęściej decydują się na wycofanie skargi na sprawcę. Jednak wkrótce znów zaczyna się faza narastania napięcia i wszystko się powtarza. Z biegiem czasu skraca się długość „miodowego miesiąca”, a wydłuża czas trwania faz poprzednich, a ich dotkliwość jest coraz silniejsza.

U ofiar przemocy domowej, doświadczających zespołu zaburzeń stresu pourazowego i poddawanych intensywnej przemocy psychicznej, często rozwija się tzw. proces wiktyimizacji, który zmienia poczucie tożsamości maltretowanej osoby. Traci ona podstawowe poczucie bezpieczeństwa i uporządkowania życia, zaufanie do siebie i zaczyna źle o sobie myśleć, pragnie wycofać się z normalnego życia, izoluje się od innych.

U części osób doświadczających przemocy pojawiają się tzw. wtórne zranienia, spowodowane niewłaściwymi reakcjami otoczenia, w tym instytucji powołanych do niesienia pomocy (ignorancja, pomniejszanie problemu, bezradność i in.). Pod wpływem takich reakcji otoczenia, powtarzania się aktów przemocy oraz na skutek małej umiejętności radzenia sobie z urazami, osoba krzywdzona zaczyna przystosowywać się do roli ofiary i przestaje się bronić. Często też obwinia się i przestaje oczekiwać poprawy sytuacji. Traci nadzieję

i poczucie godności. Czasem w ostatnim odruchu desperacji podejmuje zamach na swoje życie lub na życie sprawcy przemocy.

Jeżeli ofiara utrwalonej przemocy w rodzinie nie otrzyma pomocy z zewnątrz, jej szanse na wyrwanie się z pułapki i na uratowanie są niewielkie. Dlatego sprawą niezwyklej wagi jest prawidłowe działanie różnych instytucji i organizacji zajmujących się udzielaniem pomocy, aby uniknąć wtórnych zranień osoby doświadczającej przemocy.³

³ Opracowano na podstawie: J. Mellibruda „Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie”, w: „Przewodnik do realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”.

III.3. Mity o przemocy w rodzinie.

Wiele społeczeństw aprobuje przemoc w domu. Świadczą o tym chociażby powszechnie panujące mity, stereotypy, przysłowia i porzekadła utrudniające prawidłowe reagowanie na akty brutalności czy okrucieństwa wobec bliskich.

Wszystkie mity przekonują o słuszności braku reakcji ze strony świadków przemocy, ofiary zmuszają do milczenia, a sprawców utwierdzają w przekonaniu o bezkarności ich czynów.

Oto niektóre przykłady:

- ❖ „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa nikt nie powinien się wtrącać.”

Nieprawda

Przemoc, wykorzystywanie, bicie, krzywdzenie osób bliskich jest przestępstwem, tak samo groźnym i podlegającym karze jak przemoc wobec obcych. Fakt zawarcia małżeństwa czy mieszkanie pod jednym dachem nie stanowi okoliczności zezwalającej na przemoc ani nie znosi odpowiedzialności za popełnianie czynów karnych przez prawo.

- ❖ „Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.”

Nieprawda

Przemoc w rodzinie występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej.

- ❖ „Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar.”

Nieprawda

Przemoc to nie tylko działania pozostawiające siniaki, złamania czy oparzenia, to także poniżanie, obelgi, zmuszanie do określonych zachowań, grożenie, zastraszanie.

- ❖ „Jeśli ktoś jest bity to znaczy, że na to zasłużył.”

Nieprawda

Nikt nie zasługuje na bicie, krzywdzenie, maltretowanie bez względu na to, co zrobił czy powiedział. Nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, bić innych.

- ❖ „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.”

Nieprawda

Przemoc domowa nie jest sprawą rodzinną, jest przestępstwem ściganym przez prawo. Policja jest powołana dla ochrony bezpieczeństwa osób, zapobiegania popełnianiu

przestępstw i ścigania sprawców przestępstw bez względu na to czy ofiara należy do rodziny sprawcy czy nie.

- ❖ „Ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc.”

Nieprawda

Ofiary przemocy domowej zawsze próbują się bronić, ich działania są jednak mało skuteczne. Wypróbują różne, często nieracjonalne strategie obronne, które w konsekwencji powodują nasilenie przemocy.

- ❖ „To był jednorazowy incydent, który się nie powtórzy.”

Nieprawda

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Jeżeli nie zostaną podjęte stanowcze działania wobec sprawcy - przemoc się powtórzy. Policja zwykle jest wzywana w ekstremalnych sytuacjach, gdy przemoc ma już długą historię.

- ❖ „Gdyby naprawdę ofiara cierpiała odeszłaby od sprawcy.”

Nieprawda

Ofiary naprawdę cierpią, nikt nie lubi być bitym i poniżanym. To, że osoby doświadczające przemocy nie odchodzą od sprawcy wynika zwykle z ich zależności od sprawcy, z trudności mieszkaniowych, z przekonań odnośnie małżeństwa, z nacisków, jakim są poddawane ze strony samego sprawcy, a także rodziny, kolegów, sąsiadów.

- ❖ „Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.”

Nieprawda.

Nawet uzależnienie od alkoholu nie zwalnia od odpowiedzialności za czyny dokonywane pod jego wpływem. Alkohol jedynie ułatwia stosowanie przemocy, sprawcy często piją po to, by znęcać się i bić swoich bliskich, a stanem nietrzeźwości próbują usprawiedliwiać swoje zachowania, by uniknąć odpowiedzialności.

- ❖ „Gwałt w małżeństwie nie istnieje.”

Nieprawda

Gwałtem jest doprowadzenie innej osoby do poddania się czynowi nierządному lub do wykonania takiego czynu, stosując przemoc, groźbę bezprawną lub postępek, dotyczy to także osób bliskich napastnika. Każdy ma prawo do decydowania o swoim życiu intymnym, akt ślubu nie odbiera tego prawa.

- ❖ „Osoby używające przemocy muszą być chore psychicznie.”

Nieprawda

Nie ma bezpośredniego związku między przemocą a chorobą psychiczną. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia całkowitej kontroli i władzy nad drugą osobą.⁴

⁴ Opracowanie: Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia".

IV. Interwencja kryzysowa ukierunkowana na pomoc osobom pokrzywdzonym w związku z przemocą w rodzinie – zarys tematu.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań, podejmowanych na rzecz osób i rodzin, będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód.⁵

Interwencja kryzysowa wobec problemu przemocy w rodzinie powinna charakteryzować się następującymi cechami:

- ❖ Charakter natychmiastowy pomocy – wynikający z konieczności reagowania na zagrożenie życia, zdrowia, narażenie własnych interesów. Cecha ta – działanie tak szybkie, jak to jest możliwe – uznawana jest za podstawową i niepodważalną.
- ❖ Dyspozycyjność – interwencja natychmiastowa, to często interwencja w miejscu krytycznych zdarzeń, w otoczeniu osoby w kryzysie, interwencja poza gabinetem. Obecność interwenta na miejscu zdarzenia to okoliczność gwarantująca nawiązanie współpracy interdyscyplinarnej, poznanie uwarunkowań kryzysu, przebiegu dotychczasowych działań, zasobów otoczenia, co nie tylko zwiększa efektywność interwencji, ale też działa prewencyjnie.
- ❖ Duża intensywność kontaktów w krótkim czasie – wymóg ten wynika przede wszystkim z dynamiki kryzysu – konieczności zaopiekowania się klientem w fazie chaosu, gwałtownej utraty równowagi psychicznej, okresie związanym z ryzykiem dekompensacji, zachowań destrukcyjnych, służy efektywności działań, ich ekonomice – wydajności. Ograniczenie czasu udzielanej pomocy do kilku – kilkunastu sesji, wynika z założeń interwencji jako pomocy doraźnej, ograniczonej w czasie wyłącznie do sytuacji związanej z zagrożeniem. Jedną z form intensyfikacji pomocy jest w interwencji kryzysowej pomoc stacjonarna – oferta tymczasowego schronienia.

⁵ Art. 47 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

- ❖ Relacja wsparcia społecznego – tzw. „podwiązanie” klienta w interwencji kryzysowej – oznacza tworzenie okazji do aktywizacji najbliższego otoczenia klienta, włączenie osób bliskich (krewnych, przyjaciół, współpracowników) do opieki, sieci wsparcia, wspólnego rozwiązywania problemów sytuacji kryzysowej. Paradygmat wsparcia społecznego wynika z dynamiki kryzysu i mechanizmów przemocy domowej, które prowadzą często do wyobcowania poszkodowanych ze środowiska lub z zastosowanych wcześniej błędnych strategii ochrony (urlop w pracy, odesłanie osoby w kryzysie do domu w fazie ostrego kryzysu, ucieczka z domu, długoletnia izolacja). Z powyższej zasady wynikają konsekwencje praktyczne – wskazanie do angażowania przygotowanych merytorycznie wolontariuszy oraz paraprofesjonalistów do działań na rzecz klientów interwencyjnych.
- ❖ Buforowanie – zasada związana z dyspozycyjnością i relacją wsparcia, stanowi formę ochrony przed stresorami zwiększającymi ryzyko zaostrzenia lub przedłużenia reakcji urazowej. Polega na czasowym odcinaniu i izolowaniu osób od bodźców sensorycznych lub okoliczności wiążących się z punktu widzenia klienta z kryzysem, a także na przejmowaniu przez interwenta części kontaktów z osobami, które mogą (często nieświadomie) ranić, pogłębiając reakcję kryzysową poszkodowanego. Buforowanie polega także na powstrzymaniu klienta przed podejmowaniem zbyt pochopnych działań, przedwczesnych decyzji, które mogą być ryzykowne, a nawet szkodliwe, biorąc pod uwagę kondycję i możliwości osoby w kryzysie.
- ❖ Stawianie szybkiej, selektywnej diagnozy kryzysu – ocena zagrożeń poprzedzająca dalsze działania interwencyjne, dokonywana jest przez interwenta w jednym z pierwszych etapów postępowania. W sytuacji kryzysu wywołanego przemocą w rodzinie ważne jest ustalenie: gdzie jest sprawca, czy obecnie zagraża osobie doświadczającej przemocy, czy poszkodowana osoba może wrócić do domu. Waga interpretacji relacji, wyglądu, zachowania osoby, stanu mobilności dokonana przez interwenta jest ogromna, bowiem ten właśnie moment decyduje o podjęciu dalszych działań oraz wiąże się z możliwością odpowiednio wczesnego odkrycia ekstremalnych zagrożeń dla życia lub zdrowia klienta, jest też materiałem do budowania pierwszych planów działania. Szybka diagnoza związana jest z zadaniem formułowania problemu, często dokonywanym w sposób odmienny, niż to robi klient. Pełna odpowiedzialność za tę fazę interwencji spoczywa więc na interwencie.
- ❖ Koncentracja na problemie centralnym – jest to zasada zalecająca skupienie się na problemach decydujących o „tu i teraz” klienta. Wychodząc z założenia,

że interwencja kryzysowa pełni w opiece psychologicznej i pracy socjalnej rolę „pogotowia ratunkowego”, słusze jest skoncentrowanie się na problemach ryzykownie zaostrzających stan poszkodowanych, a w pozostałych czynnościach, związanych z rozwiązywaniem problemów – kierowanie do wyspecjalizowanych służb, instytucji lub ośrodków zajmujących się terapią kryzysu.

- ❖ Ochrona i wzmacnianie „ja” klienta – wzmacnianie jego poczucia wartości, wiary w siebie, odwołanie się do zasobów, znanych i z powodzeniem stosowanych strategii rozwiązywania kryzysu, stanowi o fundamencie interwencji kryzysowej.
- ❖ Zastosowanie krótkoterminowych technik interwencyjnych – wykorzystanie metod służących opanowaniu skutków urazu powodującego kryzys, w zależności od stanu mobilności, z uwzględnieniem pozostałych specyficznych cech interwencji.⁶

Przykładowy model interwencji kryzysowej wg R. K. James`a i B. E. Gilliland`a.

Model ten stanowi względnie prosty i wydajny model interwencji (doświadczenie wskazuje na przydatność w pracy z ostrymi kryzysami dobrego zestawu linii przewodnich, cechujących się względnym nieskomplikowaniem i praktycznością).

Metoda ta jest zorientowana na działanie, oparta na sytuacji, umożliwiającą wykorzystanie umiejętności pracownika w sposób płynny i elastyczny.

Cała procedura interwencji dokonuje się „pod parasolem” ciągłej oceny dokonywanej przez interwenta.

Pierwsze trzy kroki:

1. zdefiniowanie problemu,
 2. zapewnienie bezpieczeństwa klientowi,
 3. wspieranie,
- to aktywność o przewadze słuchania nad działaniem.

Końcowe trzy kroki:

4. rozważenie możliwości,
 5. układanie planów,
 6. uzyskanie zobowiązania klienta,
- są aktywnościami o przewadze działania po stronie pracownika.

Sześćoetapowy model interwencji stanowi oś, wokół której buduje się konkretne działania w zależności od rodzaju kryzysu. Poszczególne kroki modelu są zaprojektowane

⁶ Opracowano na podstawie materiałów PARPA.

tak, by stanowił on zintegrowany proces rozwiązywania problemu. Nie są one kolejne, ale przenikają się.

Ad 1) Krok pierwszy – zdefiniowanie problemu.

Pierwszym krokiem jest określenie i zrozumienie problemu z punktu widzenia klienta. Dopóki interwent nie zobaczy sytuacji tak, jak widzi ją klient, wszelkie strategie i procedury, jakich mógłby użyć, mogą być nieistotne i bez wartości dla klienta.

W trakcie procesu interwencji kryzysowej pomagający ukierunkowują swoje słuchanie i działania zgodnie z dyktatem definicji problemu (co jest problemem, uwikłania).

Jako pomocne w określeniu problemu zaleca się, aby sesja interwencyjna rozpoczynała się od praktykowania przez interwenta podstawowych umiejętności słuchania, wyrażających empatię, autentyczność, akceptację, pozytywny stosunek.

Ad 2) Krok drugi – zapewnienie bezpieczeństwa klientowi.

Prowadzący interwencję przez cały czas stosowania procedur musi dbać przede wszystkim o bezpieczeństwo klienta. Bezpieczeństwo definiuje się, jako minimalizację zagrożenia fizycznego i psychicznego klienta dla siebie i innych ludzi.

Jakkolwiek bezpieczeństwo stanowi formalnie drugi krok w procedurze, to jednak „stosujemy” go bardzo płynnie, albowiem bezpieczeństwo klienta jest pierwszą troską w czasie interwencji kryzysowej. Dbanie o bezpieczeństwo klienta powinno być naturalną częścią myślenia i zachowania interwenta.

Ad 3) Krok trzeci – wspieranie.

Krok ten kładzie nacisk na komunikowanie klientowi, że pracownik / interwent jest osobą, która się troszczy o niego.

Osobą dostarczającą wsparcia jest interwent. Oznacza to, że musi być zdolny do zaakceptowania w bezwarunkowy, pozytywny sposób wszelkich swoich klientów, niezależnie od tego, czy oni mu się odwzajemnią, czy nie.

Interwent, który rzeczywiście może dostarczyć wsparcia klientom w kryzysie, to ktoś, kto jest zdolny do zaakceptowania i zobaczenia wartości osoby, której nikt inny nie akceptuje i nie ceni.

Ad 4) Krok czwarty – rozważenie możliwości.

Krok ten dotyczy sprawy często zaniebywanej zarówno przez klientów, jak i pomagających – eksploracji szerokiego spektrum wyborów możliwych dla klienta.

Często immobילni klienci nie sprawdzają odpowiednio swych najlepszych opcji. Niektórzy, będąc w kryzysie uważają, że nie istnieje dla nich żadna opcja.

W tym kroku efektywny interwent pomaga klientowi rozpoznać, że istnieje dla niego wiele wyborów, że niektóre z nich są lepsze od innych.

Istnieją różne sposoby myślenia o alternatywach:

- różne rodzaje wsparcia sytuacyjnego – mogące stanowić znakomite źródło pomocy / ludzie znani klientowi w przeszłości lub obecnie, tacy, których może obchodzić to, co się z nimi dzieje,
- mechanizmy radzenia sobie – to te działania, zachowania lub zasoby środowiskowe, które klient może wykorzystać do pomocy w przejściu przez aktualny kryzys,
- pozytywne, konstruktywne wzorce myślenia klienta – sposoby myślenia, mogące istotnie zmieniać widzenie problemu przez niego i obniżać poziom lęku.

Interwent, będący w stanie obiektywnie analizować i sprawdzać różne alternatywy z tych trzech perspektyw może być bardzo pomocny ludziom, czującym się źle i myślącym, że nie mają żadnego wyboru.

Efektywny pracownik kryzysowy może myśleć o nieskończonej ilości alternatyw mogących znaleźć zastosowanie do kryzysu klienta, lecz dyskutować tylko niektóre z nich. Klienci w kryzysie nie potrzebują bardzo wielu możliwych wyborów – potrzebują właściwych wyborów, realistycznych w ich sytuacji.

Ad 5) Krok piąty – układanie planów.

Jest logiczną konsekwencją poprzedniego kroku.

Planowanie działania – poszczególnych jego etapów, powinno stwarzać możliwość odbudowania emocjonalnej równowagi klienta.

Plan powinien:

- identyfikować dodatkowe osoby, grupy czy inne możliwości uzyskania bezpośredniego wsparcia,
- dostarczyć mechanizmów radzenia sobie – czegoś konkretnego i pozytywnego dla klienta, by mógł to zrobić teraz (optymalna różnica), określonych kroków w działaniu, które klient może rozpoznać, jako własne.

Plan powinien również:

- koncentrować się na systematycznym rozwiązywaniu problemu klienta przez niego samego,
- być realistycznie sformułowany w terminach oraz zdolności radzenia sobie przez klienta,
- może również zawierać elementy współpracy pomiędzy klientem a interwentem (co klient – co interwent).

Powodem realizacji planu przez klienta ma być odzyskanie przez niego poczucia kontroli i zabezpieczenie się od wejścia w zależność od osób wspierających (interwenta kryzysowego).

Ad 6) Krok szósty – uzyskanie zobowiązania klienta.

Stanowi logiczną kontynuację kroku piątego. Sprawa kontroli klienta i jego autonomii stosuje się też do procesu pozyskiwania odpowiedniego zobowiązania. Jeżeli etap piąty jest zrealizowany prawidłowo, uzyskanie zobowiązania powinno być łatwe.

W trakcie realizacji tego kroku interwent powinien wyraźnie demonstrować odpowiedzialność za realizację swojej części planu, jeśli przyjęto wariant zakładający współpracę.

Troską interwenta powinno być uzyskanie uczciwego, bezpośredniego, właściwego zobowiązania, zanim zakończy sesję interwencji kryzysowej.⁷

⁷ R. K. James, B.E. Gilliland „Strategie interwencji kryzysowej. Pomoc psychologiczna poprzedzająca terapię”, PARPA

V. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce.

System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce jest systemem, w którym skorelowano ze sobą wiele różnych działań o charakterze prawnym i administracyjnym, których wspólnym celem jest ochrona osób przed przemocą w rodzinie.

Podstawowymi aktami prawnymi odnoszącymi się do sytuacji osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz określającymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustawa (Dz. U. z 2010 r. Nr 125, poz. 842)

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- ❖ opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- ❖ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- ❖ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- ❖ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.⁸

Jako zadania własne powiatu ustawa wymienia w szczególności:

- ❖ opracowanie i realizację powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- ❖ opracowanie i realizację programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- ❖ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

⁸ Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2010 nr 125 poz. 842)

- ❖ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.⁹

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- ❖ tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- ❖ opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.¹⁰

Ponadto do zadań własnych powiatu wynikających z ustawy o pomocy społecznej należy prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej, które również wykonują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.¹¹

Do zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności:

- ❖ opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ❖ inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ❖ opracowywanie ramowych programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ❖ organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.¹²

Do zadań Wojewody należy:

- ❖ opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania,
- ❖ monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie,

⁹ Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2010 nr 125 poz. 842)

¹⁰ j.w.

¹¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), art. 19 pkt 12.

¹² Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2010 nr 125 poz. 842)

- ❖ powoływanie i odwoływanie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ❖ monitorowanie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy pomocy Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ❖ nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i województwa,
- ❖ kontrola realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umów z organami administracji rządowej i samorządowej.¹³

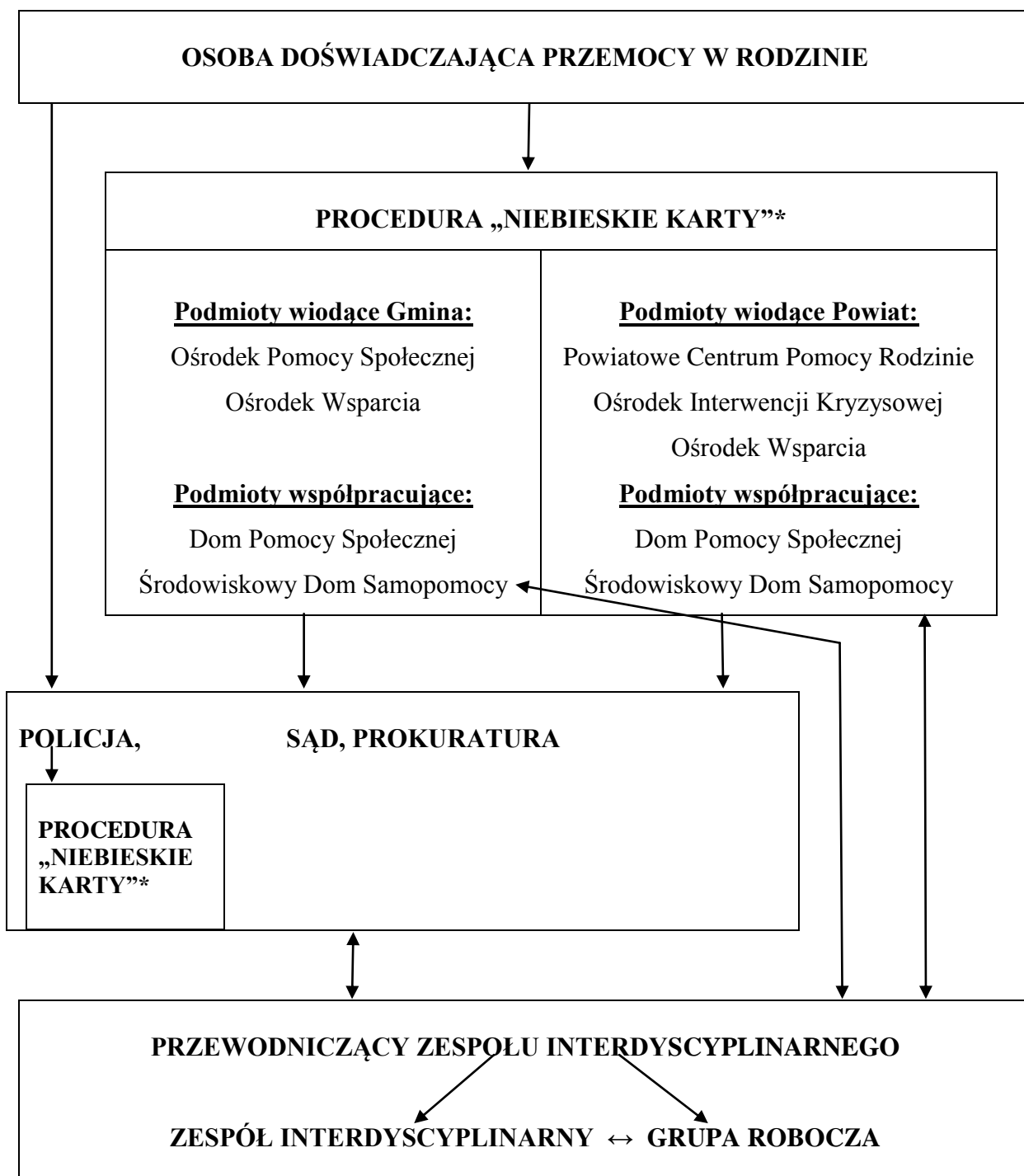
Podstawą systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce jest Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Jest to dokument, do którego przyjęcia ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązała Radę Ministrów.

¹³ j.w.

VI. Model procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych, wynikających z przemocy w rodzinie na terenie województwa podkarpackiego.

Każda z instytucji zajmujących się pomocą osobom poszkodowanym w wyniku przemocy w rodzinie ma obowiązek opracowania własnych wewnętrznych procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych, związanych z przemocą w rodzinie oraz określić zasady współpracy z innymi instytucjami, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz ogólnym schematem działań dla poszczególnych służb i instytucji przedstawionym w niniejszej procedurze.

VI. 1. PROCEDURY POSTĘPOWANIA INTERWENCYJNEGO W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH ZWIĄZANYCH Z PRZEMOCĄ W RODZINIE DLA JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ (założenia ogólne)

* Procedurę „Niebieskie Karty” realizują wszystkie podmioty określone w art. 9 d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, natomiast formularz „Niebieska Karta – A” wszczynający procedurę wypełnia wyłącznie podmiot, który jako pierwszy powziął wiadomość o występowaniu faktu przemocy w rodzinie, zg. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

VI. 1. A. POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW SOCJALNYCH W SYTUACJI UZYSKANIA INFORMACJI O WYSTĘPOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE

- Samodzielne zgłoszenie się osoby doznającej przemocy w rodzinie z prośbą o pomoc.
- Zgłoszenie ze strony osoby prywatnej (sąsiad, członek rodziny, inna osoba).
- Zgłoszenie ze strony przedstawicieli służb i instytucji oraz organizacji pozarządowych.
- Powzięcie informacji o fakcie występowania przemocy w rodzinie w związku z wykonywanymi obowiązkami zawodowymi.

Działania interwencyjne pracownika socjalnego:

W sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby / osób doświadczających przemocy w rodzinie:

- Wezwanie policji,
- Wezwanie pogotowia ratunkowego,
- Zapewnienie miejsca w całodobowej placówce dla ofiar przemocy w rodzinie w tym np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub ośrodku interwencji kryzysowej,
- Niezwłoczne zawiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, podjęcie decyzji wspólnie z policjantem i przedstawicielem służb medycznych o odebraniu dziecka z rodziny, celem umieszczenia u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Działania pracownika socjalnego, podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

- Zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska

Karta – A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.

- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).
- Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
- Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
- Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
- Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

- Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- Udziela kompleksowych informacji o:
 - Możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- Formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - Możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
 - Zapewnia osobie co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub w ośrodku interwencji kryzysowej.
 - Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Inne działania pracownika socjalnego:

- Udzielanie wsparcia emocjonalnego, poradnictwo, w razie potrzeby – towarzyszenie podczas załatwiania spraw w instytucjach (prokuratura, policja, sąd i in.).
- Zawarcie kontraktu socjalnego.
- Umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego.
- Planowanie – odpowiednio do potrzeb – pomocy pieniężnej lub rzeczowej.
- Przygotowanie do udziału w postępowaniu przed sądem oraz organami ścigania.
- Udzielanie informacji nt. instytucji i organizacji pomagających ofiarom przemocy.
- Zapewnienie wsparcia dzieciom, poprzez umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego lub skierowanie do placówki wsparcia dziennego.
- Monitorowanie sytuacji w rodzinie w trakcie istnienia problemu przemocy w rodzinie oraz po jego zakończeniu przez okres umożliwiający jednoznaczne stwierdzenie, że przemoc w rodzinie już nie występuje.
- Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

VI. 1. B. POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW OŚRODKÓW INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W SYTUACJI UZYSKANIA INFORMACJI O WYSTĘPOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE

- Samodzielne zgłoszenie się osoby doznającej przemocy w rodzinie z prośbą o pomoc.
- Zgłoszenie ze strony osoby prywatnej (sąsiad, członek rodziny, inna osoba).
- Zgłoszenie ze strony przedstawicieli służb i instytucji oraz organizacji pozarządowych.
- Powzięcie informacji o fakcie występowania przemocy w rodzinie w związku z wykonywanymi obowiązkami zawodowymi.

Działania przedstawiciela ośrodka interwencji kryzysowej, podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”, wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

- Zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

- Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
- Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
- Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
- Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

Uwaga!

Czynności związane z wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”, tj. wypełnieniem formularza „Niebieska Karta – A” oraz przekazaniem formularza „Niebieska Karta – B” są wykonywane wyłącznie wówczas, gdy nie zostały wcześniej podjęte przez inną instytucję określoną w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Nowe zdarzenia związane z przemocą w danej rodzinie są dokumentowane odpowiednio do zapisów zawartych w § 9 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Działania wspierające:

- Przyjęcie informacji.
- Diagnoza sytuacji osoby doznającej przemocy w rodzinie i ocena ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa jej lub dzieci pozostających pod jej opieką.
- Udzielanie specjalistycznej natychmiastowej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - krótkoterminowego schronienia w hostelu (maksymalnie do 3 miesięcy).
- Zapewnienie wsparcia dzieciom, poprzez umożliwienie skorzystania z poradnictwa specjalistycznego w tym z pomocy psychologicznej lub skierowanie do placówki wsparcia dziennego.
- Udzielenie informacji na temat innych instytucji i organizacji pomagających osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Działania pomocowe:

- Udzielanie pomocy specjalistycznej: psychologicznej, prawnej, socjalnej i innej, ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie.
- Opracowanie indywidualnego planu bezpieczeństwa.
- Opracowanie wspólnie z klientem w porozumieniu z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej planu pomocy.
- Prowadzenie innych działań wspierających np. grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, konsultacji wychowawczych i in.
- Przygotowanie osoby / osób doświadczających przemocy w rodzinie do uczestnictwa w postępowaniu przed organami ścigania i sądem.
- Niezwłoczne powiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.

Działania formalne:

- Niezwłoczne powiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, o ile nie zostało to wcześniej dokonane.
- Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, jeśli nie została zainicjowana przez inne jednostki lub służby.
- Zgłoszenie problemu osoby / rodziny oraz informacji o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego na terenie właściwej gminy.
- Prowadzenie działań interdyscyplinarnych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu związanego z przemocą w rodzinie, w tym diagnoza problemu przemocy w rodzinie.
- Ewaluacja efektów prowadzonej działalności.
- Prowadzenie dokumentacji wszelkich działań podejmowanych wobec klienta.

Działania podejmowane wobec sprawcy przemocy w rodzinie:

- Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.
- Udzielenie informacji o możliwości udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz poinformowanie o miejscach, gdzie taki program jest realizowany.

- Udzielenie informacji na temat placówek terapii uzależnień (odpowiednio do potrzeb).
- Prowadzenie działań interdyscyplinarnych.

VI.1.C. POSTĘPOWANIE GMINNYCH I MIEJSKICH KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SYTUACJI UZYSKANIA INFORMACJI O WYSTĘPOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE

- Samodzielne zgłoszenie się osoby doznającej przemocy w rodzinie z prośbą o pomoc.
- Zgłoszenie ze strony osoby prywatnej (sąsiad, członek rodziny, inna osoba).
- Zgłoszenie ze strony przedstawicieli służb i instytucji oraz organizacji pozarządowych.
- Powzięcie informacji o fakcie występowania przemocy w rodzinie w związku z wykonywanymi obowiązkami zawodowymi.

Działania przedstawiciela gminnej / miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”, wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

- Zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

- Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
- Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
- Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
- Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

W ramach procedury przedstawiciel gminnej / miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych podejmuje działania:

- Diagnostuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- Udziela kompleksowych informacji o:
 - Możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - Formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących te pomoc,
 - Możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

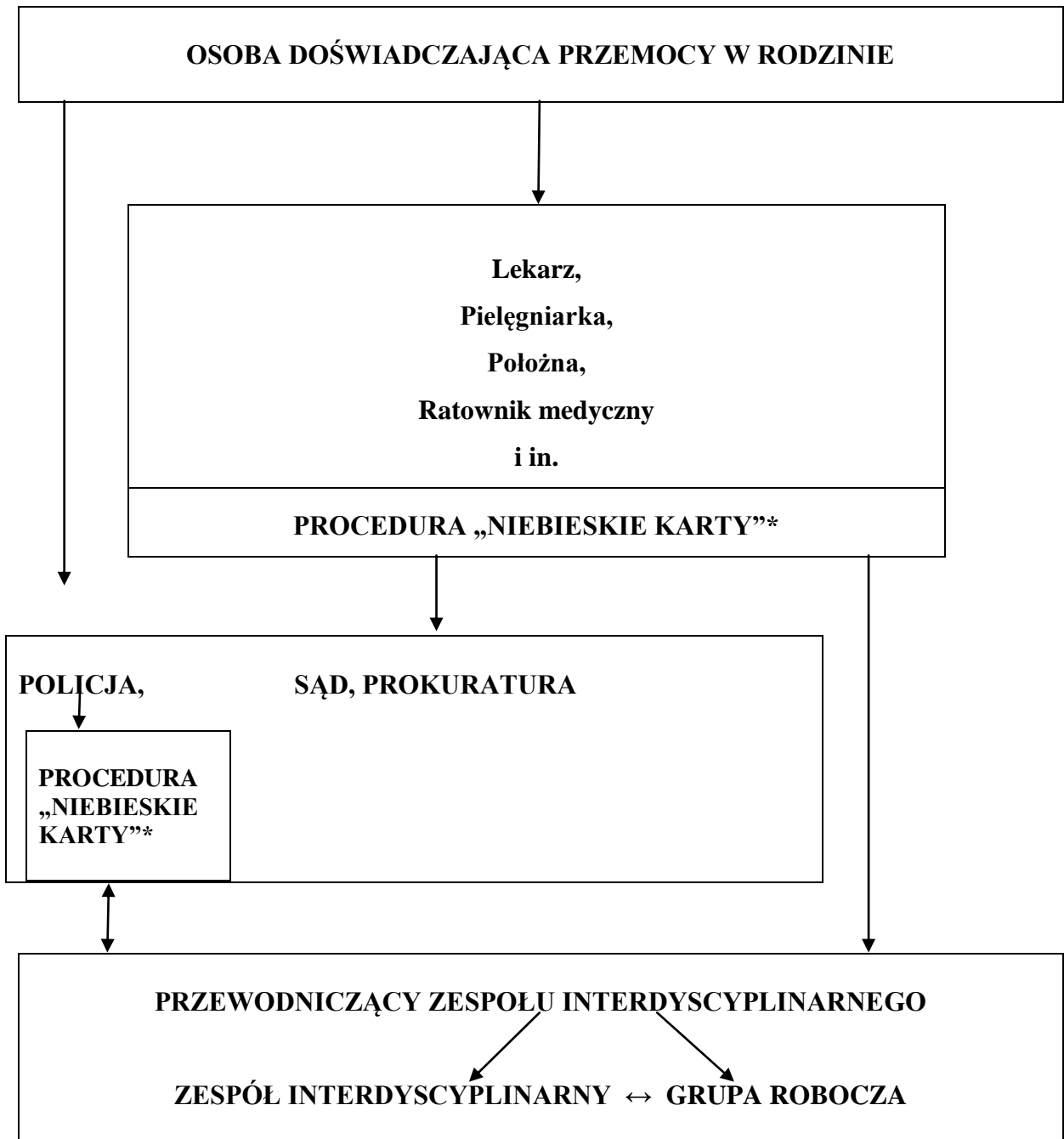
Inne działania członka G/MKRPA:

- Diagnoza sytuacji rodziny pod kątem występowania przemocy domowej w związku z nadużywaniem alkoholu przez członka rodziny.
- Udzielenie wsparcia emocjonalnego.
- Poinformowanie o przysługujących uprawnieniach.
- Przygotowanie do udziału w postępowaniu przed sądem oraz organami ścigania.
- Umożliwienie dostępu do specjalistycznej pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej i in.
- Ustalenie planu bezpieczeństwa.
- Niezwłoczne zawiadomienie policji lub do prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

Niektóre działania podejmowane wobec sprawcy przemocy w rodzinie w związku z problemem alkoholowym:

- Niezwłoczne zawiadomienie policji lub do prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- W przypadku wychowywania w rodzinie dzieci, wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny.
- Wezwanie na rozmowę interwencyjną, poinformowanie o konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie oraz możliwościach uzyskania pomocy w postaci leczenia uzależnień oraz udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- W sytuacji stwierdzenia problemu uzależnienia współistniejącego z problemem przemocy w rodzinie:
 - Przeprowadzenie rozmowy motywującej do podjęcia leczenia odwykowego.
 - W razie zaprzeczania sprawcy o występowaniu problemu alkoholowego, skierowanie na badanie do biegłego, celem uzyskania właściwego orzeczenia o występowaniu uzależnienia.
 - Uruchomienie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.
 - Skierowanie do skorzystania z pomocy specjalistów w punkcie konsultacyjnym, grupie AA, udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie i in.

VI. 2. PROCEDURY POSTĘPOWANIA INTERWENCYJNEGO W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH ZWIĄZANYCH Z PRZEMOCĄ W RODZINIE DLA INSTYTUCJI SŁUŻBY ZDROWIA (założenia ogólne).

* Procedurę „Niebieskie Karty” realizują wszystkie podmioty określone w art. 9 d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, natomiast formularz „Niebieska Karta – A” wszczynający procedurę wypełnia wyłącznie podmiot, który jako pierwszy powziął wiadomość o występowaniu faktu przemocy w rodzinie, zg. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

VI. 2. A. POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW OCHRONY ZDROWIA W SYTUACJI UZYSKANIA INFORMACJI O WYSTĘPOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE.

- Powzięcie wiadomości o fakcie występowania przemocy w rodzinie w związku z wykonywanymi obowiązkami zawodowymi.

Działania interwencyjne pracownika ochrony zdrowia:

- Wezwanie policji,
- Wezwanie pogotowia ratunkowego,
- Uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”,
- W sytuacji, gdy zachodzi konieczność natychmiastowego odizolowania dziecka, które doświadcza przemocy należy wezwać policję,
- W sytuacji, gdy dziecko znalazło się w szpitalu, lekarz może podjąć decyzję o jego zatrzymaniu na oddziale przy jednoczesnym zgłoszeniu tego faktu do Sądu Rodzinnego.

Działania przedstawicieli ochrony zdrowia wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

- Zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.

- Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).
- Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
- Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
- Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
- Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

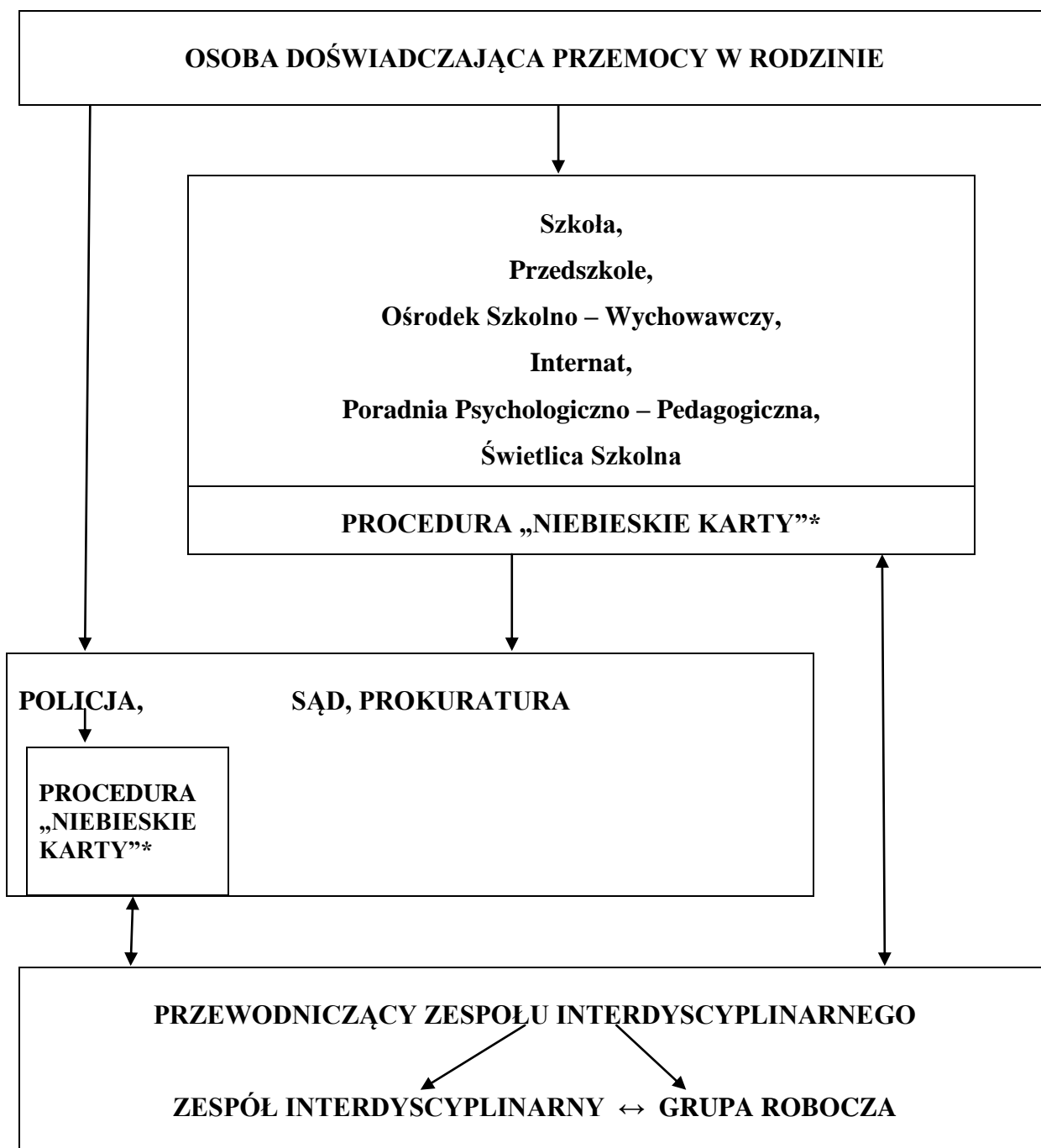
W ramach procedury „Niebieskie Karty” przedstawiciel ochrony zdrowia:

- Każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
- Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta – A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.
- Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

Inne działania przedstawicieli ochrony zdrowia:

- Niezwłoczne zawiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

VI. 3. PROCEDURY POSTĘPOWANIA INTERWENCYJNEGO W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH ZWIĄZANYCH Z PRZEMOCĄ W RODZINIE DLA INSTYTUCJI OŚWIATOWYCH (założenia ogólne).

* Procedurę „Niebieskie Karty” realizują wszystkie podmioty określone w art. 9 d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, natomiast formularz „Niebieska Karta – A” wszczynający procedurę wypełnia wyłącznie podmiot, który jako pierwszy powziął wiadomość o występowaniu faktu przemocy w rodzinie, zg. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

VI. 3. A. POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW OŚWIATY W SYTUACJI UZYSKANIA INFORMACJI O STOSOWANIU PRZEMOCY W RODZINIE.

- Powzięcie wiadomości o fakcie występowania przemocy w rodzinie w związku z wykonywanymi obowiązkami zawodowymi.

Działania przedstawicieli oświaty, podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty” wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

- Zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku, gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).
- Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
- Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.

- Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
- Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wszczęcia procedury.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” przedstawiciel oświaty:

- Udziela kompleksowych informacji o:
 - Możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - Możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci.
- Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Inne działania pracownika oświaty:

- Poinformowanie o zaistniałej sytuacji dyrektora placówki oświatowej.
- Wezwanie do szkoły na rozmowę rodziców / opiekunów dziecka stosujących przemoc, poinformowanie o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy, przy absolutnym zachowaniu reguł bezpieczeństwa dziecka.

- Niezwłoczne powiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- W sytuacji podejrzenia, że powrót dziecka do domu zagraża jego bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu – powiadomienie policji, celem przewiezienia dziecka w bezpieczne miejsce.
- W sytuacji konieczności zapewnienia pomocy lekarskiej – wezwanie pogotowia ratunkowego.
- Opracowanie planu pomocy dziecku i wdrożenie go do realizacji.
- Poinformowanie rodziców o podjętych działaniach na rzecz dziecka, wdrożenie rodzica niestosującego przemocy wobec dziecka lub innych „bezpiecznych” członków rodziny do współpracy.
- Poinformowanie rodzica stosującego przemoc w rodzinie o możliwości wzięcia przez niego udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Skierowanie pisma do sądu rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie oraz w miarę potrzeb do innych instytucji i służb.
- Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

VI. 4. PROCEDURY POSTĘPOWANIA INTERWENCYJNEGO W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH ZWIĄZANYCH Z PRZEMOCĄ W RODZINIE DLA SPECJALISTYCZNYCH OŚRODKÓW WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

- Samodzielne zgłoszenie się osoby doznającej przemocy w rodzinie z prośbą o pomoc.
- Zgłoszenie ze strony osoby prywatnej (sąsiad, członek rodziny, inna osoba).
- Zgłoszenie ze strony przedstawicieli służb i instytucji oraz organizacji pozarządowych.
- Powzięcie wiadomości o fakcie występowania przemocy w rodzinie w związku z wykonywanymi obowiązkami zawodowymi.

Działania pracowników specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie interwencyjnym:

- Zapewnienie schronienia osobie doświadczającej przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, przez okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie.
- Ochrona w/w osób przed osobą stosującą przemoc.
- Udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej.
- Zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej – odpowiednio do potrzeb.
- Rozpoznanie sytuacji osoby doświadczającej przemocy w rodzinie i ocena ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa tej osoby lub jej dzieci pozostających pod jej opieką.
- Udzielenie innej pomocy niż w/w odpowiednio do potrzeb.

Działania pracowników specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie terapeutyczno – wspomagającym:

- Diagnoza problemu przemocy w rodzinie, dokonana przez zespół specjalistów: psychologa, pracownika socjalnego, pedagoga, prawnika oraz innych specjalistów.
- Opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy.
- Udzielanie poradnictwa: psychologicznego, prawnego, socjalnego, medycznego.

- Prowadzenie grup wsparcia lub grup terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie.
- Zapewnienie dostępu do pomocy medycznej – odpowiednio do potrzeb.
- Ocena sytuacji dzieci na podstawie przeprowadzonego w tej rodzinie wywiadu środowiskowego oraz informacji pozyskanych w trakcie kontaktów z dzieckiem przez specjalistów Ośrodka,
- Udzielanie dzieciom wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej.
- Udzielanie konsultacji wychowawczych.

Działania pracowników specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych:

- Zabezpieczenie całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób, z zastrzeżeniem, że liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości lokalowych specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy rodzinie oraz po uzyskaniu zgody organu prowadzącego.
- Zabezpieczenie pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie.
- Zabezpieczenie wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki.
- Zapewnienie ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób.
- Zapewnienie miejsca do prania i suszenia.
- Zapewnienie ogólnodostępnej kuchni.
- Zabezpieczenie wyżywienia, odzieży i obuwia oraz środków higieny osobistej i środków czystości – w sytuacji, jeśli dochód ofiary przemocy w rodzinie nie przekracza aktualnie obowiązującego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Działania formalne pracowników specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie:

- Powiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie.
- Podjęcie pracy z klientem, zmierzającej do przygotowania go do składania zeznań i udziału w postępowaniu przed sądem.
- Prowadzenie dokumentacji wszelkich działań podejmowanych wobec klienta.
- Zgłoszenie problemu osoby / rodziny oraz informacji o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego na terenie gminy zamieszkania klienta.
- Współpraca z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w miejscu zamieszkania klienta.
- Ewaluacja efektów prowadzonej działalności.
- Monitorowanie sytuacji osób przebywających w Ośrodku przez pół roku po jego opuszczeniu, z możliwością wydłużenia tego okresu w zależności od sytuacji ofiary przemocy w rodzinie.

VII. Załączniki

VII.1. Zasady postępowania z osobą doświadczającą przemocy.

Podczas rozmowy z osobą doświadczającą przemocy należy:

- a) Okazać jej szacunek i zrozumienie – decyzja o wezwaniu pomocy jest próbą przeciwstawienia się sprawcy, podejmowaną często w sytuacji skrajnego poczucia zagrożenia.
- b) Być uważnym na wszystkie sygnały, mogące świadczyć o stosowaniu przemocy, np. ślady pobicia, oznaki lęku, przerażenia, drżenie rąk, brak równowagi emocjonalnej, rozdrażnienie, płacz, apatia.
- c) Zapewnić, że jesteśmy tu, by jej pomóc.
- d) Uważnie wysłuchać relacji z przebiegu zdarzenia.
- e) Wyraźnie nazwać to, co ją spotkało przemocą – ważne jest, by osoby dowiedziały się, że to, czego doświadczają jest stosowaniem przemocy, a nie konfliktem, który można rozstrzygnąć, wymuszając na sprawcy obietnicę poprawy.
- f) Powiedzieć i okazać, że przemoc w rodzinie uznajemy za poważny problem, że jest ona traktowana przez prawo, jako przestępstwo.
- g) Powiedzieć, że nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec innych i że nic nie usprawiedliwia przemocy.
- h) Zapewnić ją, że nie jest winna temu, co się stało. Za przemoc odpowiedzialny jest sprawca. Osoby doświadczające przemocy domowej często całymi latami poddawane są przez sprawców specyficznemu „praniu mózgu”, którego celem jest przekonanie ofiar, że to ich wina, że na nic lepszego nie zasługują.
- i) Dać im wsparcie i zapewnić, że prawo jest po ich stronie, że mają prawo się bronić, że są miejsca i ludzie, gdzie mogą uzyskać pomoc.
- j) Dostarczyć im konkretnych informacji, gdzie i jaką pomoc mogą uzyskać i zmotywować do skorzystania z oferty pomocowej, pozostawiając im decyzję o czasie i sposobie szukania pomocy, zaznaczając jednak, że im szybciej to zrobią, tym szybciej skończy się cierpienie. Ważne jest pokazanie różnych możliwości pomocowych.¹⁴

¹⁴ Hanna Dorota Sasal „Niebieskie Karty. Przewodnik do procedury interwencji Policji wobec przemocy w rodzinie”.

W czasie rozmowy z osobą doświadczającą przemocy nie wolno:

- a) Okazywać zniecierpliwienia, irytacji, złości.
- b) Obciążać jej odpowiedzialnością za to, co się wydarzyło.
- c) Stawać po stronie sprawcy przemocy.
- d) Namawiać, by pogodziła się z sytuacją.
- e) Okazywać lekceważenia wobec faktu stosowania przemocy.
- f) Odmawiać pomocy do czasu, gdy nie złoży doniesienia o przestępstwie.
- g) Podważać wiarygodności ofiar.
- h) Namawiać do zmiany zachowania, jako gwarancji ustania przemocy.
- i) Mówić jej, że musi sama sobie poradzić.
- j) Obarczać ją odpowiedzialnością za to, co się stanie ze sprawcą po ujawnieniu przemocy.¹⁵

Podczas rozmowy z dzieckiem – ofiarą przemocy – dziecko powinno dowiedzieć się, że:

- a) To, co się stało nie jest jego winą.
- b) Żaden dorosły nie ma prawa go krzywdzić.
- c) Takie zachowanie dorosłych nie jest w porządku.
- d) To, co się stało jest złem, ale można to zmienić.
- e) Wierzymy mu i potrafimy pomóc.¹⁶

¹⁵ Hanna Dorota Sasal „Niebieskie Karty. Przewodnik do procedury interwencji Policji wobec przemocy w rodzinie”.

¹⁶ J.w.

VII.2. PROCEDURA FUNKCJONOWANIA TELEFONU INFORMACYJNEGO DLA OSÓB UWIKŁANYCH W PROBLEM PRZEMOCY DOMOWEJ

987

Zasady ogólne:

- numer telefonu 987 jest numerem alarmowym o charakterze informacyjno – koordynacyjnym,
- od dnia 01.09.2009 r. mogą z niego korzystać osoby uwięzione w problem przemocy domowej,
- numer jest bezpłatny dla osób dzwoniących z aparatów stacjonarnych oraz automatów / budek telefonicznych,
- działa całodobowo, przez cały rok kalendarzowy,
- w godzinach pracy Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, tj. od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30, telefon jest odbierany najpierw przez pracownika Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, a następnie przełączany do pracownika Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, natomiast w pozostałych dniach i godzinach jego obsługę prowadzi wyłącznie Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- każda rozmowa jest rejestrowana, według specjalnie opracowanego formularza.

Oferta skierowana jest do:

- osób doznających przemocy w rodzinie,
- świadków przemocy domowej,
- sprawców przemocy domowej, którzy podejmują decyzję o udziale w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy domowej.

Zadania:

- informowanie o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy,
- informowanie o możliwościach uzyskania pomocy hostelowej, psychologicznej, socjalnej, prawnej i in.,
- informowanie o instytucjach i organizacjach pracujących ze sprawcami przemocy domowej.

Zakres udzielanych informacji:

Udziela się informacji o instytucjach pomagających osobom doświadczającym przemocy domowej oraz świadkom – zgodnie z bazą danych, którą dysponuje Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Wskazywane są również miejsca, gdzie prowadzona jest praca ze sprawcami przemocy – w ramach programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy.

Udostępniane są następujące informacje:

- Nazwa jednostki udzielającej pomocy osobom doświadczającym przemocy,
- Nazwa jednostki pracującej ze sprawcami przemocy,

W odniesieniu do w/w:

- Nr telefonu,
- Adres,
- Dni i godziny pracy,
- Zakres udzielanej pomocy.¹⁷

¹⁷ Opracowano w Wydziale Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie

VII.3. Wykaz specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

L.P.	Powiat	Nazwa jednostki	Adres	Tel., e-mail
1.	Powiat Leżajski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	ul. Łukasiewicza 3 37-310 Nowa Sarzyna	17-2413813 e-mail: sownowasarzyna@vp.pl
2.	Powiat Leski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie SOS	ul. Jana Pawła II 18 B 38-600 Lesko	13-4927252 13-4927253 e-mail: sos@starostwolesko.home.pl
3.	Powiat Przemyski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Korytniki 14 37-741 Krasiczyn	16-6718594 e-mail: kontakt@sow-korytniki.pl, dyrektor@sow-korytniki.pl
4.	Powiat Tarnobrzeski	Centrum Wsparcia i Rehabilitacji Społecznej. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	ul. 11 Listopada 12 39-432 Gorzyce	15-8362370, 15-8362759, e-mail: sowgorzyce@onet.eu cwirs@onet.pl

VII.4. Wykaz ośrodków interwencji kryzysowej.

L.P.	Powiat / gmina	Nazwa jednostki	Adres/ tel.	Opis zakresu działania	Dni i godziny przyjęć
1.	Miasto Krosno	Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie	ul. Kletówki 7 38-400 Krosno tel. 13/ 4202687 dik@moprkrosno.pl, poczta@moprkrosno.pl.	Pomoc prawna, psychologiczna, pedagogiczna, socjalna. Udzielanie schronienia w hostelu.	Pn. - pt. 7.30 - 15.30 Hostel – całodobowo.
2.	Miasto Rzeszów	Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej MOPS	ul. Skubisza 4 35-020 Rzeszów tel. 17/ 8635389 fax 17/ 8636933 w 35 sekretariat@mopsrzeszow.pl	Interwencje kryzysowe, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, psychoterapia, socjoterapia dla dzieci i młodzieży, porady prawne, hostel dla ofiar przemocy.	Pn. - pt. 7.30 - 20.00 Hostel - całodobowo.
3.	Powiat Dębicki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Gawrzyłowska 31 39-200 Dębica tel. 14/ 6703342 oik@oik.debica.pl	Udzielanie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, pomoc osobom w kryzysie oraz ofiarom przemocy, miejsca hostelowe.	Pn. – pt. 8.00 – 20.00 Hostel – całodobowo.
4.	Powiat Jasielski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej w Jaśle	ul. Szkolna 21 38-200 Jasło tel. 13/ 448 58 38 446 45 46 oik@interia.eu	Poradnictwo i konsultacje psychologiczne – pedagogiczne i prawne, działalność interwencyjna, działania profilaktyczne – edukacyjne.	Pn. 7.30 – 15.30, wt. 7.30 – 19.00, śr. 7.30 – 18.45, czw. 7.30 – 18.45, pt. 7.30 – 15.30.
5.	Powiat Kolbuszowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	36-147 Niwiska 431 17/ 7445717 (PCPR w Kolbuszowej) tel. Interwencyjny 691162010 pcprkolb@op.pl	Zapewnienie schronienia, praca socjalna, pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.	Pn. – pt. 7.30 – 15.30 – PCPR w Kolbuszowej Hostel – całodobowo.
6.	Powiat Leżajski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Leżajsku	ul. M.C. Skłodowskiej 8 37-300 Leżajsk, 17/ 2421300 2428256 pcprleжайsk@gmail.com	Udzielanie natychmiastowej kompleksowej pomocy w trudnych sytuacjach życiowych.	Pn. – śr. i pt. 7.30 – 17.30, czw. 7.30 – 15.30.
7.	Powiat Łańcucki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Piłsudskiego 70/5 37-100 Łańcut, 17/ 2258028, 2256969 pcprwlancut@poczta.onet.pl	Pomoc psychologiczna, pedagogiczna, socjalna, prawna, terapeutyczna. Poradnictwo.	Pn. 8.00 – 16.00, wt. 7.00 – 15.00, śr. 7.30 – 15.30, czw. 7.30 – 17.00, pt. 7.30 – 17.00.
8.	Powiat Ropczycko - Sędziszowski	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej PCPR w Ropczycach	39-102 Lubzina 47 tel. 17/ 2212566 781125632 512433140 poik@pcpr-ropczyce.pl	Interwencja kryzysowa, pomoc psychologiczna, prowadzenie „przyjaznego pokoju przesłuchań”, poradnictwo psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne, hostel.	Pn. – pt. 7.30 – 15.30 Hostel - całodobowo.
9.	Powiat Rzeszowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	36-051 Górnio tel. 17/ 7728835 oik.gornio@poczta.fm	Miejsca hostelowe, poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, interwencja kryzysowa, pomoc w wyjściu z trudnej sytuacji życiowej.	Całodobowo.
10.	Powiat Stalowowolski	Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej	ul. Polna 18 37-450 Stalowa Wola tel. 15/ 6425293 15/ 6425299 sowiik@sowiik.pl	Interwencja kryzysowa, terapia, poradnictwo psychologiczne, hostel.	Całodobowo.

11.	Powiat Strzyżowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Strzyżowie	ul. Parkowa 4 38-100 Strzyżów tel. 17-2765034 17-2761009 pcpr@strzyzow.un.pl	Poradnictwo socjalne, prawne, psychologiczne, miejsca hostelowe.	Pn. – pt. 7.30 – 15.30, Hostel – całodobowo.
12.	Powiat Nizański „Caritas” Diecezji Sandomierskiej	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	37-420 Rudnik n. Sanem ul. Rzeszowska 35 tel. 15/ 649 21 86 607302198 (tel. interwencyjny całodobowy) oikrudnikns@wp.pl	Kompleksowa i natychmiastowa pomoc osobom dotkniętym sytuacją kryzysową. Pomoc psychologiczna, pedagogiczna, socjalna, prawna.	Całodobowo.
13.	Powiat Bieszczadzki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	PCPR w Ustrzykach Dolnych ul. Belska 22 38-700 Ustrzyki Dolne tel. 13/ 4711080 pcpr@bieszczadzki.pl Moczary 41 38-700 Ustrzyki Dolne tel. 665996444 (tel. interwencyjny) ul. Pionierska 10 38-700 Ustrzyki Dolne tel. 13/ 4614103 (część konsultacyjna) tel. 608534569	Poradnictwo. Pomoc osobom doświadczającym przemocy w formie schronienia. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne, terapia rodzinna.	Pn. – pt. 7.30 – 15.30. Hostel – całodobowo. Pn. 15.00 – 17.00, wt. 15.00 – 17.30, śr. 14.00 – 16.00, czw. 14.30 – 17.30, pt. 12.00 – 14.00 i 15.30 – 17.30.
14.	Powiat Lubaczowski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Mickiewicza 45 37-600 Lubaczów tel. 16/6329460 16/6329463 pcpr@lubaczow.powiat.pl	Pomoc psychologiczna, pedagogiczna i prawna dla osób dotkniętych przemocą domową oraz będących w sytuacji kryzysowej.	Pn. – pt. 7.30 – 15.30

VII.5. Wykaz ośrodków pomocy społecznej.

Lp	Typ	Miejscowość	Kod	Ulica	Kierownik / Dyrektor	Telefon
1	MOPS	Rzeszów	35-025	ul. Jagiellońska 26	Luciana Rozborska	17 853-39-27 17 853-57-53
2	MOPR	Krosno	38-400	ul. Piastowska 58	Jolanta Matys	13 432-04-59
3	MOPS	Przemyśl	37-700	ul. Leszczyńskiego 3	Tomasz Baran	16 6752161 16 675-05-59, 60 lub 61
4	MOPR	Tarnobrzeg	39-400	ul. Dekutowskiego 8	Elżbieta Miernik - Krukurka	15 823-07-38 15 822-60-97
5	GOPS	ADAMÓWKA	37-534	Adamówka	Janina Kimak	16 622-90-01 w.12
6	GOPS	BALIGRÓD	38-606	ul. Plac Wolności 13	Małgorzata Prach	13 468-40-77 w.43
7	MGOPS	BARANÓW SAND.	39-450	ul. Zamkowa 24b	Anna Szarama-Kulas	15 811-80-10
8	GOPS	BESKO	38-524	ul. Podkarpacka 5	Bożena Kandefer	13 467-33-18
9	GOPS	BIAŁOBRZEGI	37-114	Białobrzegi 4	Marzena Babiarz	17 224-03-56
10	GOPS	BIRCZA	37-740	Ojca Św. Jana Pawła II 2	Wiesława Matusz	16 733-61-10
11	MGOPS	BŁĄŻOWA	36-030	ul. 3-go maja 15	Barbara Dulemba	17 229-70-02 17 230-11-94
12	MOPS	BOGUCHWAŁA	36-040	ul. Tkaczowa 134	Maria Drąg	17 875-52-60
13	OPS	BOJANÓW	37-433	ul. Parkowa 5	Maria Stanisławska	15 870-87-24
14	GOPS	BOROWA	39-305	Borowa 223	Renata Raimbaev	17 581-53-55
15	MGOPS	BRZOSTEK	39-230	ul. Mysłowskiego 7	Adam Ryndak	14 680-89-21
16	MOPS	BRZOZÓW	36-200	ul. Armii Krajowej 1	Bogdan Błaż	13 434-10-54
17	GOPS	BRZYSKA	38-212	Brzyska 11	Beata Pogorzelska	13 446-01-03
18	GOPS	BUKOWSKO	38-505	Bukowsko 290	Dorota Brejta	13 467-45-61
19	MGOPS	CIESZANÓW	37-611	ul. Rynek 1	Elżbieta Zarębska	16 632-86-80
20	GOPS	CISNA	38-607	Cisna	Iwona Irzyńska	13 468-63-54 w.63
21	GOPS	CHŁOPICE	37-561	Chłopice 149	Marta Zub	16 624-00-14
22	GOPS	CHMIELNIK	36-016	Chmielnik 50	Alicja Kręcidło	17 229-66-03
23	GOPS	CHORKÓWKA	38-458	Chorkówka	Jadwiga Barut	13 431-30-83 w. 43, 50
24	GOPS	CMOLAS	36-105	Cmolas 237 b	Bożena Kubik	17 744-44-40
25	GOPS	CZARNA B.	38-710	Czarna 74	Renata Stoch	13 461-90-09 w.36
26	GOPS	CZARNA D.	39-215	ul. Spółdzielcza 4	Urszula Pych	14 676-10-67
27	GOPS	CZARNA Ł.	37-125	Czarna 260	Ewa Moskwa	17 226-23-25
28	GOPS	CZERMIN	39-304	Czermin 140	Janina Forczek	17 250-63-45
29	GOPS	CZUDEC	38-120	ul. Starowiejska1	Maria Jamrozik - Skalska	17 717-21-64
30	MOPS	DĘBICA	39-200	ul. Akademicka12	Małgorzata Kędzior	14 670-50-06 14 681-35-90
31	GOPS	DĘBICA	39-200	ul. Batorego 13	p.o. kier. Małgorzata Szewczykowska	14 680-33-33
32	GOPS	DĘBOWIEC	38-220	Dębowiec 101	Janusz Czajka	13 441-30-28 w.42
33	GOPS	DOMARADZ	36-230	Domaradz 345	Grażyna Błażko	13 434-70-41 w.42
34	GOPS	DUBIECKO	37-750	Przemyska 10	Irena Kuzara	16 651-11-56
35	MGOPS	DUKLA	38-450	ul. Kościuszki 4	Małgorzata Bielec	13 432-91-41
36	GOPS	DYDNIA	36-204	Dydnia	Teresa Szelest	13 430-81-36
37	MOPS	DYNÓW	36-065	ul. Rynek 2	Henryka Papiernik	16 652-12-86
38	GOPS	DYNÓW	36-065	ul. Ks. J. Ozoga 2	Dorota Polityńska	16 652-11-14
39	GOPS	FREDROPOL	37-734	Fredropol	Bożena Nuckowska	16 617-98-94

40	GOPS	FRYSZTAK	38-130	ul. Ks. Blajera 20	Janina Wiśniowska	17 277-79-25
41	GOPS	GACĆ	37-207	Gacć 27	Agata Wróbel	16 641-14-29
42	GOPS	GAWŁUSZOWICE	39-307	Gawłuszowice 5 a	Barbara Trzpis	17 250-64-32
43	MGOPS	GŁOGÓW MLP.	36-060	ul. Fabryczna 17	Monika Bernat	17 851-66-16 17 851-73-58
44	OPS	GORZYCE	39-432	ul. 3 Maja 4	Barbara Surowiecka	15 836-23-25
45	GOPS	GRĘBÓW	39-410	Grębów	Zofia Mierzwa	15 811-27-17
46	GOPS	GRODZISKO DOLNE	37-306	Grodzisko Dolne 134	Andrzej Wikiera	17 242-91-34
47	GOPS	HACZÓW	36-213	Haczów	Stanisława Stepek	13 439-10-02
48	OPS	HARASIUKI	37-413	Harasiuki 112 a	Maria Kusz	15 879-13-64
49	GOPS	HORYNIEC ZDRÓJ	37-620	ul. Przyjaźni 5	Kazimiera Czerwonka	16 631-32-09 16 631-34-55
50	GOPS	HYŻNE	36-024	Wyżne 628	Helena Słupek	17 229-50-03
51	GOPS	IWIERZYCE	39-124	Iwierzycze 80	Wiktoria Pazdan	17 745-50-79
52	OPS	IWONICZ-ZDRÓJ	38-440	Plac Dietla 2	Iwona Wójcik-Drućiak	13 435-06-70
53	OPS	JAROCIN	37-405	Jarocin 150	Katarzyna Pawłowska	15 871-31-45
54	MOPS	JAROSŁAW	37-500	ul. Poniatowskiego 57	dyr. Stanisław Słota	16 621-22-58
55	GOPS	JAROSŁAW	37-500	ul. Piekarska 5	Maria Kulczycka	16 624-86-30
56	GOPS	JASIENICA ROSIELNA	36-220	Jasienica Rosielna 240	Urszula Brzuszek	13 430-60-05
57	MOPS	JASŁO	38-200	ul. Kochanowskiego 3	Dorota Lignar	13 446-43-28
58	GOPS	JASŁO	38-200	ul. Słowackiego 4	Romana Wachel	13 448-13-57
59	GOPS	JAŚLIKA	38-485	Jaśliska 171	brak	13 431-05-89
60	GOPS	JAWORNIK POLSKI	37-232	Jawornik Polski	Beata Bielańska	16 651-40-14 w.33
61	GOPS	JEDLICZE	38-460	ul. Rynek 5	Irena Wilusz	13 448-47-54
62	OPS	JEŻOWE	37-430	Jeżowe 136 a	Stanisława Czubat	15 879-49-00
63	GOPS	JODŁOWA	35-225	Jodłowa	Małgorzata Sztorgin	14 683-30-45
64	GOPS	KAMIEŃ	36-053	Kamień 287	Anna Sądej	17 855-60-61 17 855-67-76
65	MGOPS	KAŃCZUGA	37-220	ul. M. Konopnickiej 2	Lucyna Choma	16 642-65-27
66	MGOPS	KOLBUSZOWA	36-100	ul. Obr.Pokoju 21a	Małgorzata Hariasz	17 227-11-33 17 786-31-18
67	GOPS	KOŁACZYCE	38-213	Burmistrza Wiejowskiego 1	Danuta Pachana	13 446-05-30
68	GOPS	KOMAŃCZA	38-543	Komańcza 166	Renata Wyka	13 467-73-50
69	GOPS	KORCZYNA	38-420	Rynek 14	Elżbieta Sanecka - Płoszaj	13 435-40-37
70	GOPS	KRASICZYN	37-741	Krasiczyn 177	Elżbieta Gut	16 671-83-20
71	GOPS	KRASNE	36-007	Krasne 121	Wioletta Leszczyńska	17 855-59-30 17 855-59-32
72	GOPS	KREMPNA	38-232	Krempna 32	Maria Wróbel	13 441-41-01
73	GOPS	KROŚCIENKO WYŻNE	38-422	ul. Sportowa 17	Lucyna Liput	13 431-53-00
74	OPS	KRZESZÓW	37-418	Rynek 2	Maria Szewczyk	15 879-82-55
75	GOPS	KRZYWCZA	37-755	Krzywcza 36	Grażyna Gajdzik	16 671-13-90
76	GOPS	KURYŁÓWKA	37-303	Kuryłówka 114	Alicja Kycia	17 243-00-44 17 243-81-12
77	GOPS	LASZKI	37-543	Laszki 36	Józefa Buczkowska	16 628-50-24 16 628-50-46
78	MGOPS	LESKO	38-600	ul. Parkowa 1	Iwona Kozak	13 469-66-51

79	MOPS	LEŻAJSK	37-300	Plac Jaszowskiego 6	Krzysztof Rutowicz	17 242-04-97
80	GOPS	LEŻAJSK	37-300	ul. Opalińskiego 2	Rozalia Marta Sroczyk	17 240-61-43, 42, 45
81	MOPS	LUBACZÓW	37-600	ul. Wyszyńskiego 4	Meder Renata	16 632-90-45
82	GOPS	LUBACZÓW	37-600	ul. Jasna 1	Maria Oleszycka	16 632-23-47 16 632-16-84
83	GOPS	LUBENIA	36-042	Lubenia 131	Bogusława Skowron	17 875-50-99
84	GOPS	LUTOWISKA	38-713	Lutowiska 14	Małgorzata Prokopiak- Młynarczyk	13 461-00-55
85	MOPS	ŁAŃCUT	37-100	Piłsudskiego 9	Halina Babiarz	17 225-33-25
86	GOPS	ŁAŃCUT	37-100	ul. Mickiewicza 2a	Halina Sieczkowska	17 225-62-57
87	OPS	MAJDAN KRÓLEWSKI	36-110	Rynek 1a	Józefa Zięba	15 847-10-46
88	GOPS	MARKOWA	37-120	Markowa	Cecylia Cwynar	17 226-54-47
89	GOPS	MEDYKA	37-732	Medyka 159	Renata Muszak	16 671-53-75
90	MOPS	MIELEC	39-300	ul. Łukasiewicza 1c	Zdzisław Czajka	17 581-82-66
91	GOPS	MIELEC	39-300	ul. Głowackiego 5	Zofia Błach	17 717-52-50
92	GOPS	MIEJSCE PIASTOWE	38-430	ul. Dukielska 14	Lucyna Baran	13 430-97-42 13 435-30-12
93	MGOPS	NAROL	37-610	ul. Kościelna 1	Monika Rybka	16 631-70-32
94	GOPS	NIEBYLEC	38-114	Niebylec 18	Jacek Kozdraś	17 277-30-46
95	MOPS	NISKO	37-400	ul. 3-go Maja 10	Krystyna Wszółek	15 841-27-73 15 841-56-64
96	GOPS	NIWISKA	36-147	Niwiska 430	Barbara Czachor	17 227-93-42
97	MGOPS	NOWA DĘBA	39-460	ul. M. Reja 3	Leszek Mirowski	15 846-34-94
98	MGOPS	NOWA SARZYNA	37-310	ul. Łukasiewicza 2	Mirosław Przewoźnik	17 717-81-69, 59
99	GOPS	NOWY ŻMIGRÓD	38-230	ul. Mickiewicza 2	Halina Pietruś	13 448-26-21
100	GOPS	NOZDRZEC	36-245	Nozdrzec 224	Dorota Pomykała	13 439-80-20
101	MGOPS	OLESZYCE	37-630	ul. Mickiewicza 12	Agnieszka Sopol	16 631-51-32
102	GOPS	OLSZANICA	38-722	Olszanica 81	Barbara Darasz	13 461-73-73 w. 42,48,58
103	GOPS	ORŁY	37-716	ul. Przemyska 3	Małgorzata Bachurska	16 671-26-84
104	GOPS	OSIEK JASIELSKI	38-223	Osiek Jasielski	Józefa Romanek	13 442-00-05 w.31
105	GOPS	OSTRÓW	39-103	Ostrów 225	Barbara Borowiec	17 223-57-68
106	GOPS	PADEW NARODOWA	39-340	ul. Ks. Jana Kica 8	Maria Król	15 811-93-14, 18
107	GOPS	PAWŁOSIÓW	37-500	Pawłosiów 88	Iwona Pajda	16 622-03-88, 63
108	OPS	PILZNO	39-220	Rynek 33	Zofia Uriasz	14 672-20-56 14 676-18-52
109	GOPS	PRUCHNIK	37-560	ul. Rynek 1	Zofia Walczyńska	16 623-61-16
110	MGOPS	PRZECLAW	39-320	ul. Kilińskiego 7	Lucjan Łazarz	17 581-32-99
111	GOPS	PRZEMYŚL	37-700	ul. Borelowskiego 1	Ryszard Wołoszyn	16 670-03-19
112	MOPS	PRZEWORSK	37-200	ul. Krakowska 30	Anna Darecka	16 648-72-16
113	GOPS	PRZEWORSK	37-200	ul. Bernardyńska 1a	Barbara Oleksiewicz	16 648-98-89
114	GOPS	PYSZNICA	37-403	ul. Wolności 320	Teresa Kudłacik	15 642-52-65
115	GOPS	RADOMYŚL n. Sanem	37-455	ul. Mickiewicza 25	Magdalena Nowak-Wojtala	15 845-43-05
116	GOPS	RADOMYŚL Wielki	39-310	ul. Rynek 32	Bożena Zaskalska	14 681-14-22
117	MOPS	RADYMNO	37-550	ul. Lwowska 20	Agnieszka Andruszko	16 628-12-73
118	GOPS	RADYMNO	37-550	ul. Lwowska 38	Tomasz Baran	16 628-10-05
119	GOPS	RAKSZAWA	37-111	Rakszawa 506	Krystyna Kielbasa	17 224-92-51

120	GOPS	RANIŻÓW	36-130	Rynek 6	Józefa Kochanowicz	17 228-55-06
121	GOPS	ROKIETNICA	37-562	Rokietnica 681	Helena Strzelec	16 622-13-22
122	MGOPS	ROPCZYCE	39-100	ul. Krótka 1	Joanna Jordan	17 221-84-94
123	GOPS	ROŻWIENICA	37-565	Rożwienica 1	Zofia Kaciuba	16 622-67-10
124	OPS	RUDNIK nad Sanem	37-420	ul. Kilińskiego 19	Władysława Binkowska	15 876-27-95
125	GOPS	RYMANÓW	38-480	ul. Dworska 42	Danuta Penar	13 435-57-85
126	MOPS	SANOK	38-500	ul. Zamkowa 30	Andrzej Rychlicki	13 460-80-30
127	GOPS	SANOK	38-500	ul. Kościuszki 23	Edyta Dziadosz	13 465-65-84
128	MGOPS	SĘDZISZÓW MAŁOPOLSKI	39-120	ul. 3-go Maja 25	Zdzisława Świder	17 221-65-88
129	MGOPS	SIENIAWA	37-530	ul. Rynek 1	Małgorzata Gnida	16 622-73-01 w.27
130	GOPS	SKOŁYSZYN	38-242	Skołyszyn 317	Joanna Dopart	13 449-10-26
131	MGOPS	SOKOŁÓW MLP	36-050	ul. Rynek 10	Teresa Darocha	17 772-92-09
132	GOPS	SOLINA z/s Polańczyk	38-610	ul. Wiejska 2	Grażyna Lorenc	13 470-30-27
133	MOPS	STAŁOWA WOLA	37-450	ul. Dmowskiego 1	Maria Brzezińska	15 842-50-97
134	GOPS	DZIKOWIEC	36-122	Dzikowiec 2	Urszula Hahn	17 744-21-07
135	GOPS	STARY DZIKÓW	37-632	Kościuszki 79	Barbara Żyła	16 631-80-02
136	MGOPS	STRZYŻÓW	38-100	ul. Słowackiego 8	Maria Betleja	17 276-11-09
137	GOPS	STUBNO	37-723	Stubno 69 A	Elżbieta Jara	16 735-40-12
138	GOPS	ŚWILCZA	36-072	Świlcza 168	Benedykta Piątek	17 867-01-44
139	GOPS	TARNOWIEC	38-204	Tarnowiec 211	Beata Matuszyk	13 443-69-28
140	GOPS	TRYNCZA	37-204	Tryncza 123	Jolanta Flak	16 642-17-32
141	GOPS	TRZEBOWNISKO	36-001	Trzebownisko 976	Maria Fluda	17 771-37-72, 73, 74
142	GOPS	TUSZÓW NARODOWY	39-332	Tuszów Narodowy 225	Marzena Rabiniań-Sikora	17 774-37-40 17 774-37-32
143	MGOPS	TYCZYN	36-020	ul. Rynek 18	Barbara Lew	17 221-93-18 w. 10, 12
144	GOPS	TYRAWA WOŁOSKA	38-535	Tyrawa Wołoska 175	Krystyna Kuzicka	13 465-69-39
145	OPS	ULANÓW	37-410	ul. 3-go Maja 19	Leokadia Kopyto	15 876-30-28
146	MGOPS	USTRZYKI DOLNE	38-700	ul. Wyzwolenia 7	Grażyna Lechowicz	13 461-18-68
147	GOPS	WADOWICE GÓRNE	39-308	Wadowice Górne 116	p.o. Elżbieta Wnuk	14 666-96-92
148	GOPS	WIĄZOWNICA	37-522	Wiązownica 208	Maria Tabin-Matusz	16 622-36-31 w. 21
149	GOPS	WIELKIE OCZY	37-627	ul. Leśna 2	Anna Litwińska	16 631-01-92 w. 20, 15, 22
150	GOPS	WIELOPOLE SKRZ.	39-110	Wielopole Skrzyńskie 200	Bożena Mucha	17 221-43-20 17 221-48-19 w. 46
151	GOPS	WIŚNIOWA	38-124	Wiśniowa 136/1	Zofia Wójcik	17 277-50-49
152	GOPS	WOJASZÓWKA	38-471	Wojaszówka 115	Anna Szarek	13 438-52-26
153	MGOPS	ZAGÓRZ	38-540	ul. Targowa 5	Sylwia Drozd	13 462-33-73
154	OPS	ZAKLIKÓW	37-470	ul. Zachodnia 15	Agnieszka Suchora	15 873-84-63
155	GOPS	ZALESZANY	37-415	Plac Kościuszki 6	Lucyna Ludian	15 845-94-23
156	GOPS	ZARSZYN	38-530	ul. Bieszczadzka 48	Beata Stankiewicz	13 467-10-49
157	GOPS	ZARZECZE	37-205	Zarzecze 175	Anna Krzeszowska-Gwóźdź	16 640-15-29
158	GOPS	ŻOŁYNIA	37-110	Rynek 22	Kazimierz Żaba	17 224-30-18 w. 36, 26
159	GOPS	ŻURAWICA	37-710	ul. Marcina Króla 3	Maria Łaba	16 671-32-33
160	GOPS	ŻYRAKÓW	39-204	Żyraków 137	Grażyna Kokoszka	14 682-26-35

VII.6. Wykaz powiatowych centrów pomocy rodzinie.

Lp	Typ	Miejscowość	Kod	Ulica	Imię i nazwisko dyrektora / kierownika	Telefon	Faks
1	PCPR	Ustrzyki Dolne	38-700	Belska 22	kier. Magdalena Wojtasik	13 471-10-80	13 471-10-73
2	PCPR	Brzozów	36-200	ul.3-go Maja 51	kier. Zofia Foryś	13 434-20-45	13 434-20-45
3	PCPR	Dębica	39-200	ul. Parkowa 28	dyr. Krystyna Kamińska	14 680-31-21	14 680-31-21, 17
4	PCPR	Jarosław	37-500	ul. Jana Pawła II 17	dyr. Mieczysław Kraus	16 624-62-85 16 624-62-88	16 624-62-85
5	PCPR	Jasło	38-200	ul. Rynek 18	dyr. Beata Rak	13 448-34-40 13 446-55-21	13 448-34-40
6	PCPR	Kolbuszowa	36-100	ul. 11-go Listopada 10	kier. Katarzyna Chudzik	17 744-57-17	17 227-15-23
7	PCPR	Krosno	38-400	ul. Bieszczadzka 1	dyr. Agnieszka Zygarowicz	13 437-57-34	13 437-57-32
8	PCPR	Leżajsk	37-300	ul. M.C. Skłodowskiej 8	kier. Mariusz Konior	17 242-82-58	17 242-72-08
9	PCPR	Lubaczów	37-600	ul. Mickiewicza 45	dyr. Wiesław Huk	16 632-94-60	16 632-94-63
10	PCPR	Łańcut	37-100	ul. Piłsudskiego 70/5	dyr. Joanna Dubiel-Sowa	17 225-69-69	17 225-69-69
11	PCPR	Mielec	39-300	ul. Chopina 16	dyr. Barbara Wdowiarz	17 780-04-70	17 780-04-50
12	PCPR	Nisko	37-400	ul. Kościuszki 7	kier. Marta Ciosmak	15 841-63-68	15 841-63-68
13	PCPR	Przemyśl	37-700	Plac Dominikański 3	dyr. Jolanta Jabłońska	16 675-00-11	16 675-00-11
14	PCPR	Przeworsk	37-200	ul. Krakowska 11	kier Ewa Rybczak	16 649-09-10	16 649-09-10
15	PCPR	Ropczyce	39-100	ul. Konopnickiej 5	dyr. Zofia Mudryk	17 222-75-76	17 222-75-76
16	PCPR	Rzeszów	35-959	ul. Grunwaldzka 15	dyr. Ferdynand Gronko	17 867-14-72	17 867-19-85
17	PCPR	Sanok	38-500	ul. Jezierskiego 21	dyr. Jan Paszkiewicz	13 464-35-93 13 464-65-70	13 464-35-93
18	PCPR	Stalowa Wola	34-450	ul. Podleśna 15	dyr. Tomasz Brymora	15 643-36-68	15 642-63-29
19	PCPR	Strzyżów	38-100	ul. Parkowa 4	dyr. Barbara Szczygielska	17 276-50-34 17 276-10-09	17 276-50-34
20	PCPR	Tarnobrzeg	39-400	ul. św. Barbary 6	kier. Ewa Kędzierska	15 822-69-44 15 822-13-40	15 822-69-44
21	PCPR	Lesko	38-600	ul. Rynek 1	dyr. Łukasz Szybowski	13 469-71-24	13 469-71-30

VII.7. Wykaz poradni psychologiczno – pedagogicznych.

L.P.	Powiat / Gmina	Nazwa jednostki	Adres	Tel.
1.	M.TARNOBRZEG	Specjalistyczna Poradnia Profilaktyczno - Terapeutyczna - Tarnobrzeg	ul. Kossaka 1 39-400 Tarnobrzeg	15/ 822-81-62
2.	M.TARNOBRZEG	Specjalistyczna Poradnia Dzieci i Młodzieży Dyslektycznej - Tarnobrzeg	ul. Św. Barbary 8 39-400 Tarnobrzeg	15/ 822-49-48
3.	M.TARNOBRZEG	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 - Tarnobrzeg	ul. Św. Barbary 8 39-400 Tarnobrzeg	15/ 822-75-90
4.	M.RZESZÓW	Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna nr 1	ul. Batorego 9 35-005 Rzeszów	17/ 852-81-30
5.	M.RZESZÓW	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 - Rzeszów	ul. Rejtana 3 35-326 Rzeszów	17/ 748-38-00
6.	M.RZESZÓW	Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Wczesnego Wspomagania Rozwoju w Rzeszowie	ul. Emilii Plater 7 35-079 Rzeszów	17/ 852-05-10
7.	M.PRZEMYSŁ	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Przemyśl	ul. Kapitulna 4 37-700 Przemyśl	16/ 678-37-94
8.	M.KROSNO	Miejska Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Krosno	ul. Lewakowskiego 14 38-400 Krosno	13/ 432-05-19
9.	M.KROSNO	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 - Krosno	ul. Parkowa 2 38-400 Krosno	13/ 432-11-56
10.	LESKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Lesko	ul. Wincentego Pola 1 38-600 Lesko	13/ 469-81-45
11.	TARNOBRZESKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Nowa Dęba	ul. Jana Pawła II 4 39-460 Nowa Dęba	15/ 846-28-45
12.	STRZYŻOWSKI	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Strzyżowie	ul. Parkowa 4 38-120 Strzyżów	17/ 276-10-75
13.	SANOCKI	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sanoku	ul. Kościuszki 16 38-500 Sanok	13/ 463-16-71
14.	STAŁOWOWOLSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Stalowa Wola	ul. Okulickiego 12 37-450 Stalowa Wola	15/ 842-18-31
15.	STAŁOWOWOLSKI	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Radomyślu Wielkim	Dulcza Mała 40 39-300 Radomyśl Wielki	
16.	ROPCZYCKO- SEDZISZOWSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Ropczyce	ul. Konopnickiej 5 39-100 Ropczyce	17/ 221-84-57
17.	PRZEWORSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Przeworsk	ul. Słowackiego 17 37-200 Przeworsk	16/ 648-82-50
18.	PRZEMYSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przemyślu	ul. Waygarta 1 37-100 Przemyśl	16/ 678-79-98
19.	NIŻAŃSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Nisko	ul. Paderewskiego 4 37-400 Nisko	15/ 841-27-73
20.	MIELECKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Mielec	ul. Wyspiańskiego 6 39-300 Mielec	17/ 788-49-78, 88
21.	ŁAŃCUCKI	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Łąncucie	ul. Mickiewicza 3 37-100 Łąncut	17/ 225-33-07
22.	LUBACZOWSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Lubaczów	ul. Mickiewicza 45 37-600 Lubaczów	16/ 632-13-78
23.	LEŻAJSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Leżajsk	ul. M.C. Skłodowskiej 8 37-300 Leżajsk	17/ 242-07-99
24.	KROŚNIENSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Miejsce Piastowe	ul. Dworska 14 38-430 Miejsce Piastowe	13/ 435-39-96
25.	KOLBUSZOWSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Kolbuszowa	ul. 11 Listopada 10 36-100 Kolbuszowa	17/ 227-11-56
26.	JASIELSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Jasło	ul. Szkolna 21 38-200 Jasło	13/ 446-45-46
27.	JAROSŁAWSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Jarosław	ul. Poniatowskiego 63 37-500 Jarosław	16/ 621-41-78
28.	JAROSŁAWSKI	Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Wczesnego Wspomagania w Jarosławiu	Oś. Kombatantów 17 37-500 Jarosław	16/ 621-03-97
29.	DĘBICKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Dębica	ul. Parkowa 28 39-200 Dębica	14/ 670-24-60
30.	BRZOZOWSKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Brzozów	ul. Sienkiewicza 2 36-200 Brzozów	13/ 434-10-53
31.	BIESZCZADZKI	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna - Ustrzyki Dolne	ul. Pionierska 10 38-700 Ustrzyki Dolne	13/ 461-12-91

VII.8. Wykaz punktów konsultacyjnych, punktów interwencji kryzysowej.

L.P.	Powiat / Gmina	Nazwa podmiotu	Dane teleadresowe	Zakres udzielanej pomocy	Dni i godziny pracy
POWIAT BIESZCZADZKI					
1.	Ustrzyki Dolne	Centrum Pomocy Psychologiczno - Prawnej dla Ofiar Przemocy Domowej	ul. Pionierska 10 38-700 Ustrzyki Dolne 13/ 4614103	Wsparcie, pomoc prawna, socjalna dla ofiar dotkniętych przemocą.	Wtorek od 15.00 do 16.00, Czwartek od 14.30 do 16.00.
POWIAT BRZÓZOWSKI					
2.	Brzozów	Punkt Interwencji Kryzysowej	ul. Witosa 13 36-200 Brzozów 13/ 4341433 13/ 4341433	Pomoc psychologiczna, socjalna. Możliwość uzyskania schronienia w mieszkaniu kryzysowym.	Od poniedziałku do czwartku od 9.00 do 10.00.
3.	Brzozów	Punkt Interwencji Kryzysowej	ul. Kazimierzowska 2 36-200 Brzozów 13/ 4340175 13/ 4340175	Pomoc prawna, psychologiczna, poradnictwo rodzinne, terapia uzależnień.	Środa od 15.00 do 17.00.
POWIAT DĘBICKI					
4.	Pilzno	Punkt Konsultacyjny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Rynek 6 39-220 Pilzno 14/ 6807737	Pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc domową. Pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie.	Wtorek od 15.00 do 18.00, Środa od 11.30 do 15.30, Piątek od 11.30 do 15.30. Dyżury psychologa: wtorek od 15.00 do 18.00.
MIASTO JAROSŁAW I POWIAT JAROSŁAWSKI					
5.	Jarosław	Punkt Interwencji Kryzysowej	ul. Jana Pawła II 17 37-500 Jarosław 16/ 6246285 16/ 6246285 pcpr.jaroslaw@gmail.com	Pomoc prawna, psychologiczna, mieszkanie kryzysowe, praca socjalna.	Czwartek od 15:00 do 17:00. Od poniedziałku do piątku w godzinach pracy PCPR od 7.00 do 15.00.
6.	Jarosław	Punkt Konsultacyjny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej	ul. Poniatowskiego 57 37-500 Jarosław 16/ 6212258 16/ 6242775 mopsjw@wp.pl	Wsparcie, informacja, poradnictwo psychologiczne, prawne, interwencja kryzysowa.	Od poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30.
POWIAT JASIELSKI					
7.	Osiek Jasielski	Gmina Osiek Jasielski	38-223 Osiek Jasielski 13/ 4420005 13/ 4420005	Rozwiązywanie konfliktów rodzinnych, pomoc osobom doświadczającym przemocy oraz sprawcom przemocy, poradnictwo w zakresie trudności wychowawczych dzieci i młodzieży.	Trzeci poniedziałek miesiąca od 13.30 do 15.30.
POWIAT KOLBUSZOWSKI					
8.	Dzikowiec	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzikowcu Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Dzikowcu Urząd Gminy Dzikowiec	36-122 Dzikowiec 17/ 7442107 501598167 gopsdzikowiec@onet.pl 36-122 Dzikowiec 17/ 7442107 ops.dzikowiec@onet.pl 36-122 Dzikowiec 17/ 2274508 ugdzikowiec@dzikowiec.itl.pl	Poradnictwo socjalne, psychologiczne, prawne. Poradnictwo socjalne. Poradnictwo prawne.	Od Poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30. Od poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30. II i IV wtorek każdego miesiąca od 13.00 do 17.00.

POWIAT KROŚNIĘSKI					
9.	Dukla	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Trakt Węgierski 11 38-450 Dukla 13/ 4329117 wpuz@dukla.pl	Poradnictwo psychologiczne, interwencja.	Od poniedziałku do piątku od 7.00 do 11.00.
10.	Iwonicz Zdrój	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin	ul. Ks. Rąba 4 38-440 Iwonicz-Zdrój 13/ 4350510 ugiz@pro.onet.pl	Poradnictwo, konsultacje.	Poniedziałek od 16.30 do 17.30.
11.	Jedlicze	Punkt Konsultacyjny	ul. Rynek 38-460 Jedlicze	Konsultacje dla ofiar przemocy oraz rodzin z problemem alkoholowym.	Poniedziałek i czwartek od 14.00 do 16.00.
12.	Korczyna	Gminny Punkt Informacyjno - Edukacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym, Ofiar Przemocy i Ich Rodzin	ul. Parkowa 8 38-420 Korczyna 13/ 4354037	Poradnictwo i wsparcie dla osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin.	Wtorek od 16.30 do 17.30.
13.	Korczyna	Punkt Konsultacyjny	ul. Rynek 18a 38-420 Korczyna 13/ 4354080 w. 129	Poradnictwo i wsparcie.	Od poniedziałku do piątku od 13.30 do 15.30.
14.	Krosno	Powiatowy Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie	ul. Bieszczadzka 1 38-400 Krosno 13/ 4375732 lub 134375812 pcpr_krosno@adres.pl	Poradnictwo prawne. Poradnictwo psychologiczne.	Środa od 10.30 do 15.30. Poniedziałek, wtorek, środa od 12.00 do 16.30, czwartek od 7.30 do 11.30, piątek od 12.00 do 14.30.
15.	Krościenko Wyżne	Punkt Porad Psychologicznych	ul. Południowa 9 38-422 Krościenko Wyżne 13/ 4315190 13/ 4316860 urząd@kroscienkowsyzne.pl	1. Poradnictwo psychologiczne dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 2. Diagnoza sytuacji kryzysowej. 3. Udzielanie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających dalszej pomocy (np. prawnej, socjalnej, odwykowej).	2 razy w miesiącu od 16.00 do 18.00.
16.	Krościenko Wyżne	Punkt Konsultacyjny - Informacyjny	ul. Południowa 9 38-422 Krościenko Wyżne 13/ 4315190 13/ 4316860 urząd@kroscienkowsyzne.pl	1. Poradnictwo. 2. Mikroedukacja i motywacja do podjęcia leczenia uzależnień. 3. Wstępne diagnozowanie uzależnienia. 4. Informowanie o działających programach pomocowych.	2 razy w miesiącu od 15.30 do 17.30.
17.	Miejsce Piastowe	Punkt Informacyjny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej	ul. Dukielska 14 38-430 Miejsce Piastowe 13/ 4309743 13/ 4309741	Pomoc socjalna, wsparcie emocjonalne, informacja.	Od poniedziałku do piątku od 8.00 do 15.00.
18.	Rymanów	Punkt Konsultacyjny dla Osób z Rodzin Dysfunkcyjnych w tym z Problemami Alkoholowymi	ul. Piłsudskiego 2 38-480 Rymanów 13/ 4355086	Pomoc terapeutyczna i poradnictwo psychologiczne.	Psycholog: Poniedziałek od 17.00 do 19.00, Terapeuta: Poniedziałek od 16.00 do 19.00, Piątek od 17.00 do 19.00.

POWIAT LEŻAJSKI					
19.	Grodzisko Dolne	Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin oraz Przemocy w Rodzinie	37-306 Grodzisko Dolne 17/ 2436003 17/ 2428265 stanislaw.baj@grodziskodolne.pl	Udzielanie wsparcia, motywacja do leczenia uzależnień.	Czwartek od 18.00 do 19.30.
20.	Grodzisko Dolne	Terapeuta leczenia uzależnień oraz psycholog	37-306 Grodzisko Dolne 17/ 2436003 17/ 2428265	Porady, konsultacje.	Ostatnia środa miesiąca od 16.00 do 18.00.
21.	Leżajsk Miasto	Punkt Konsultacyjno- Informacyjny ds. Profilaktyki Uzależnień	ul. Rynek 1 37-300 Leżajsk 17/ 2426255	Poradnictwo psychospołeczne i prawne dot. problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie i narkomanii.	Poniedziałek od 17.00 do 19.00.
22.	Nowa Sarzyna	Punkt Informacyjno- Konsultacyjny	ul. 1 Maja 4 37-310 Nowa Sarzyna 17/ 2413177 wew.342 17/ 2413177 k.dudek@nowasarzyna.eu	Pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych takich jak: alkoholizm, narkomania, współuzależnienie członków rodziny, przemoc fizyczna i psychiczna.	Dwa wtorki w miesiącu od 16.00 do 18.00, Klub Abstynencki w każdy czwartek od 19.00 do 21.00.
POWIAT ŁAŃCUCKI					
23.	Łańcut	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie	ul. Piłsudskiego 9 37-100 Łańcut 17/ 2253325 17/ 2256167 mops@pro.onet.pl	Poradnictwo prawne i wsparcie psychologiczne.	Psycholog- I i III środa miesiąca od 15:00 do 16:00. Prawnik – II i IV środa miesiąca od 15:00 do 17.00.
POWIAT MIELECKI					
24.	Mielec	Punkt Interwencji Kryzysowej	ul. Wyszyńskiego 16 39-300 Mielec 17/ 7800505	Porady prawne. Konsultacje psychologiczne.	Poniedziałek od 17.00 do 19.00, Środa od 17.00 do 19.00, czwartek od 17.00 do 19.00. Poniedziałek od 14.00 do 16.00, wtorek od 14.00 do 16.00 i od 17.00 do 19.00, Środa od 14.00 do 16.00, piątek od 17.00 do 19.00.
25.	Mielec	Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień	ul. Chopina 8 39-300 Mielec 17/ 5834000	Konsultacje pedagogiczne. Konsultacje psychologiczne. Problematyka alkoholowa i współuzależnienia. Konsultacje prawne. Przeciwdziałanie przemocy. Sprawy socjalne.	Poniedziałek od 15.00 do 17.00. Poniedziałek od 17.00 do 19.00, wtorek od 17.00 do 19.00, środa od 14.30 do 20.00, piątek od 13.00 do 17.30. Wtorek od 16.00 do 18.00, piątek od 16.00 do 18.00. Wtorek od 18.00 do 20.00, czwartek od 18.00 do 20.00. Czwartek od 16.00 do 18.00.
26.	Wadowice Górne	Punkt Informacyjny „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”	Wadowice Górne 116 39-308 Wadowice Górne 14/ 6669692 14/ 6826204 gops@wadowicegorne.pl	Poradnictwo.	Od poniedziałku do piątku od 7.45 do 15.45.

POWIAT NIŻAŃSKI					
27.	Jeżowe	Gabinet Psychologiczny	37-430 Jeżowe 783484297	Poradnictwo psychologiczne dla ofiar przemocy.	Pierwsza i ostatnia środa miesiąca od 15.30 do 18.00.
28.	Nisko	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Nisku	ul. 3-go Maja 8 37-400 Nisko 15/ 8412527 15/ 8412527 pik@ops-nisko.pl	Wsparcie i pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej. Poradnictwo, informacja. Zapewnienie bezpłatnej pomocy osobom doświadczającym przemocy w zakresie: - pomocy psychologicznej, - pomocy prawnej, - pomocy socjalnej.	Od poniedziałku do piątku od 07.30 do 15.30 (pracownik socjalny), od 09.30 – 17.30 (psycholog), środa od 12.00 do 15.00 oraz piątek od 08.00 do 12.00 (prawnik).
MIASTO PRZEMYŚL ORAZ POWIAT PRZEMYSKI					
29.	Miasto Przemyśl	Zespół Interwencji Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Zapobiegania Uzależnieniom	ul. Brata Alberta 10 37-700 Przemyśl 16/ 6723004	Poradnictwo.	Od poniedziałku do piątku od 16.00 do 19.00: poniedziałek – psycholog, prawnik, wtorek – psycholog, pedagog, środa – policjant, pracownik socjalny, psycholog (terapeuta uzależnień), czwartek – psycholog, pedagog, piątek – pracownik socjalny, prawnik.
30.	Bircza	Punkt Konsultacyjny	ul. Parkowa 3 37-740 Bircza 606827398 16/ 6725341 gopsbircza@wp.pl	Wspieranie rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie.	Trzy razy w miesiącu od 9.00 do 12.00.
31.	Dubiecko	Gminne Centrum Wsparcia Rodzin, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Przemyska 10 37-750 Dubiecko 16/ 6511159, 16/ 6511156 gopsdubiecko@wp.pl romanfudali@interia.pl	Pomoc psychologiczna, prawna, praca socjalna.	Od poniedziałku do piątku od 8.00 do 13.00.
POWIAT PRZEWORSKI					
32.	Kańczuga	Punkt Konsultacyjny	ul. Słowackiego 12 37-220 Kańczuga	Poradnictwo rodzinne.	Poniedziałek od 16.00 do 17.00.
33.	Przeworsk	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Ofiar Przemocy w Rodzinie	ul. Krakowska 6 37-200 Przeworsk 16/ 6490530	Pomoc psychologiczna, pedagogiczna, prawna.	Od poniedziałku do piątku od 15:00 do 17:00.
34.	Sieniawa	Punkt Konsultacyjny	ul. Rynek 1 37-530 Sieniawa 16/ 6227301 w.30 16/ 6227301 umig_sieniawa@pro.onet.pl	Informacja i edukacja w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy. Konsultacje, poradnictwo psychologiczne i profilaktyka uzależnień. Inicjowanie interwencji w przypadkach rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie.	Piątek od 16.00 do 18.00.

35.	Zarzecze	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	37-205 Zarzecze 16/ 6401529 gopszarzecze@zarzecze.itl.pl	Pomoc psychologiczna. Pomoc prawna. Instruktor terapii uzależnień.	2x w miesiącu od 16.30 do 18.30, 1x w miesiącu od 9.00 do 11.00, 1x w miesiącu od 16.00 do 18.00.
POWIAT ROPCZYCKO –SEDZISZOWSKI					
36.	Wielopole Skrzyńskie	Punkt Konsultacyjny	39-110 Wielopole Skrzyńskie 17/ 2214819 17/ 2214830 sekretariat@wielopole.itl.pl	Poradnictwo pedagogiczne oraz terapia osób uzależnionych i ich rodzin /także osób dotkniętych przemocą w rodzinie/.	Poniedziałek od 7.30 do 10.30.
POWIAT RZESZOWSKI					
37.	Głogów Małopolski	Punkt Konsultacyjny	ul. Kardynała S. Wyszyńskiego12 36-060 Głogów Małopolski	Pomoc psychologiczna. Pomoc prawna.	Środa od 19.30 do 20.15, czwartek od 16.00 do 17.45. Wtorek od 17.15 do 19.45.
38.	Kamień	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu	36-053 Kamień 17/ 8556061 wew. 21 17/ 8557735 kamien@ops.net.pl	Pomoc prawna.	Poniedziałek od 8.00 do 10.00.
39.	Krasne	Punkt Konsultacyjny Psychologiczno – Prawny	36-007 Krasne 17/ 8555930 17/ 8555766 gopskrasne@gminakrasne.pl	Pomoc prawna i psychologiczna.	Czwartek od 16.00.
40.	Sokolów Małopolski	Punkt Konsultacyjny przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Rynek 1 36-050 Sokolów Małopolski 17/ 7729019 wew. 24 17/ 7729019 wew. 28 ugim@sokolow-mlp.pl	Pomoc prawna, pomoc psychologiczna.	Pierwsza i druga środa miesiąca od 16.15 do 18.15.
41.	Świlcza	Punkt Konsultacyjny – Informacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	36-072 Świlcza 17/ 8670143	Konsultacje, wsparcie, informacja, diagnoza problemu.	Trzecia środa miesiąca od 14.00 do 17.00.
42.	Trzebownik	Rodzinny Punkt Konsultacyjny	36-001 Trzebownik 17/ 7722989	Poradnictwo, wsparcie, pomoc psychologiczna i prawna.	Środa od 15.00 do 18.00: - psycholog: od 15.00 do 17.00, - prawnik: od 16.00 do 18.00.
43.	Tyczyn	Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie	ul. Rynek 10 Budynek Przychodni Rejonowej w Tyczynie 36-020 Tyczyn 17/ 2291739	Pomoc psychologiczna dla osób z problemami alkoholowymi, problemem przemocy, osób pozostających w kryzysach rodzinnych.	Czwartek od 13:30 do 17:30.
POWIAT STALOWOWOLSKI					
44.	Radomyśl nad Sanem	Punkt Interwencji Kryzysowej	ul. Mickiewicza 25 37 -455 Radomyśl nad Sanem 15/ 8454305	Schronienie dla 4-ch osób.	Schronienie całodobowe.
45.	Stalowa Wola	Punkt Informacyjny. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie „Tarcza”	Al. Jana Pawła II 5 37-450 Stalowa Wola 15/ 8420940 tarczastw@wp.pl	Punkt Informacyjny. Poradnictwo psychologiczne. Poradnictwo prawne.	Wtorek od 16.00 do 18.00, Środa od 16.00 do 18.00, Piątek od 16.00 do 18.00.

POWIAT STRYZÓWSKI					
46.	Niebylec	Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie	38-114 Niebylec 691171881	Pomoc psychologiczna.	1 i 3 sobota miesiąca od 9.00 do 13.00.
47.	Strzyżów	Punkt Konsultacyjno - Informacyjny	ul. Słowackiego 8 38-100 Strzyżów 17/ 2763800	Poradnictwo psychologiczne i prawne. Wsparcie emocjonalne. Edukacja, informacja.	Od poniedziałku do piątku od 9.00 do 16.00.
MIASTO TARNOBRZEG ORAZ POWIAT TARNOBRZESKI					
48.	Miasto Tarnobrzeg	Punkt Interwencji Kryzysowej	ul. Kościuszki 30 39-400 Tarnobrzeg 15/ 8221313 pik@mopr.pl	Pomoc prawna, pedagogiczna, psychologiczna.	Od poniedziałku do piątku od 17.00 do 20.00, Sobota i niedziela telefon zaufania od 17.00 do 20.00.
49.	Gorzyce	Punkt Konsultacyjny Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminny Zespół Interdyscyplinarny	ul. 3 Maja 4 39-432 Gorzyce 3 Maja 4 39-432 Gorzyce 15/ 8362325 gopsgorzyce@gmail.com	Poradnictwo. Porady psychologiczne, pedagogiczne. Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą.	I i III poniedziałek miesiąca od 16.00 do 18.00. W/g potrzeb.
50.	Tarnobrzeg	Punkt Interwencji Kryzysowej	ul. Św. Barbary 6 39-400 Tarnobrzeg 15/ 8221340 15/ 8226944	Poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne oraz wsparcie i pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, będących w trudnej sytuacji życiowej, przeżywających kryzysy, problemy wychowawcze.	Od poniedziałku do piątku od 7.30 do 15.30. Konsultacje psychologiczno – pedagogiczne: Poniedziałek od 8.30 do 12.30, Wtorek od 13.30 do 18.30, Czwartek od 9.30 do 14.00, Piątek od 8.30 do 12.30.

VII.9. Baza danych osób nadzorujących lub koordynujących w Urzędzie Wojewódzkim, Sądach Okręgowych, Jednostkach Penitencjarnych, Komendzie Wojewódzkiej Policji oraz Prokuraturze Apelacyjnej pracę służb wykonujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (aktualizacja w dniu 30.07.2012 r.)

Województwo - osoba w Urzędzie Wojewódzkim	Kurator Okręgowy Sądu Okręgowego	Jednostki penitencjarne	Komenda Wojewódzka Policji	Prokuratura Apelacyjna
<p>Województwo Podkarpackie</p> <p>Podkarpacki Urząd Wojewódzki Ewa Kloc (17) 867-13-17 ekloc@rzeszow.uw.gov.pl</p> <p>Wydział (17) 867-13-00</p>	<p>SO Krosno Małgorzata Parylak (13) 420-16-31 malgoskap@vp.pl</p>	<p>ZK Łupków Jarosław Futyma, Robert Bryndza (13) 467-70-49</p> <p>ZK Uherce Mineralne Regina Gładysz, Wojciech Woskowicz (13) 461-83-46</p>	<p>Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie nadkom. Alina Pieniążek tel. (17) 858-25-31 fax. (17) 858-23-49 a.pieniazek@podkarpacka.policja.gov.pl</p>	<p>Prokuratura Apelacyjna w Rzeszowie Mariusz Chudzik Janusz Drozdowski (17) 858-03-22 (17) 858-03-18 sekretariat@parz.pl</p>
	<p>SO Przemyśl Lucyna Majer-Torba (16) 676-13-80 kurator@przemysl.so.gov.pl</p>	<p>ZK Medyka Stanisław Małek, Tomasz Zawalski (16) 671-57-46</p>		
	<p>SO Rzeszów Wilhelmina Niedziałek (17) 875-62-39 kurator@rzeszow.so.gov.pl</p>	<p>ZK Dębica Diana Tomaszewicz, Krzysztof Bartnik (14) 681-56-56</p> <p>ZK Rzeszów Załęże Magdalena Chochorowska, Szymon Adamski (17) 858-07-00</p>		
	<p>SO Tarnobrzeg Ewa Kubica (15) 823-48-80 wew. 365 kurator@tarnobrzeg.so.gov.pl</p>	<p>AŚ Nisko Paweł Nowak (15) 843-34-00</p>		

VII.10. Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem – dane teleadresowe.

Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem

ul. Leszczyńskiego 3,

35-060 Rzeszów

tel. 17/ 858-10-33, 668667554

e-mail: nowy-horyzont@wp.pl

www.nowyhoryzont.eu

Dyżury specjalistów w Ośrodku:

Wtorek: 16.00 – 19.00,

Czwartek: 16.00 – 19.00.

Ośrodek udziela porad i pomocy także drogą elektroniczną.

VII.11. Inne ważne telefony.

801 12 00 02 – Niebieska Linia.

800 12 12 12 – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka.

22 696 55 50 – Telefon Informacyjno – Interwencyjny w Biurze Rzecznika Praw Dziecka.

116 111 – Ogólnopolski Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży Fundacji „Dzieci Niczyje”.

VII.12. Baza danych certyfikowanych specjalistów i konsultantów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie podkarpackim.

Fal Marta	<ul style="list-style-type: none"> • Zakład Karny w Łupkowie – oddział terapeutyczny dla skazanych uzależnionych od alkoholu. • Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Sanok.
Hryniszyn Piotr	<ul style="list-style-type: none"> • Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach.
Łukasik Barbara	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Rzeszów
Maculak Magdalena	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaśle. • Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jasło.
Rogala Katarzyna	<ul style="list-style-type: none"> • Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej. Stalowa Wola.
Skubisz Sabina	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Przemyśl.
Błaż - Kapusta Barbara	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień. Rzeszów.

Lista certyfikowanych „Specjalistów Niebieskiej Linii” w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie „IPZ PTP” w woj. Podkarpackim

Rogala Katarzyna	<p>Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej ul. Polna 18 37-464 Stalowa Wola tel.: (15) 642-52-93 lub (15) 642-52-99 e-mail: katarzyna.rogala@sowiik.pl</p>
Skubisz Sabina	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, 37-700 Przemyśl e-mail: sab_s@op.pl</p>
Hryniszyn Piotr	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach Korytniki 14 37-741 Krasieczyn tel./fax: 16/671-85-94, e-mail: kontakt@sow-korytniki.pl</p>

VII.13. Baza teleadresowa zespołów interdyscyplinarnych w województwie podkarpackim.

Zespoły Interdyscyplinarne (skrót: ZI) – dane teleadresowe – Województwo Podkarpackie – stan na dzień 31.10.2012 r.

L.P.	Nazwa gminy	Pełna nazwa i adres instytucji - siedziby ZI	Telefon, fax, e-mail	Imię i nazwisko przewodniczącego ZI	Telefon, fax, e-mail – kontakt do przewodniczącego ZI
1.	Adamówka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Adamówce 37-534 Adamówka	Tel. 16/ 6229001 w.12 Fax. 16/ 6229012 e-mail: gopsadamowka@wp.pl	Janina Kimak	Tel. 16/ 6229001 w.12 e-mail: gopsadamowka@wp.pl
2.	Baligród	Urząd Gminy w Baligrodzie. Plac Wolności 13 38-606 Baligród	Tel. 13/ 4684077 e-mail: gops.baligrod@onet.pl	Małgorzata Prach	Fax. 13/ 4684077 w. 43
3.	Baranów Sandomierski	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie Sandomierskim	Tel. 15/ 8118010 Fax 15/ 8118077 e-mail: ops@baranowsandomierski.pl	Anna Szarama - Kulas	Tel. 15/ 8118010 Fax 15/ 8118077 e-mail: ops@baranowsandomierski.pl
4.	Besko	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Besku ul. Podkarpacka 5 38-524 Besko	Tel/fax 13/ 4673318 e-mail: gops@besko.pl	Bożena Kandefér	Tel/fax 13/ 4673318 e-mail: b.kandefér@gops.besko.pl
5.	Białobrzegi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białobrzegach 37 -114 Białobrzegi	Tel. 17/ 2240356 Fax: 17/ 2240355 e-mail: gops@gmina-bialobrzegi.pl	Alina Pelc	17/ 2240353
6.	Bircza	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Ojca Św. Jana Pawła II 2 37-740 Bircza	Tel. 606827398 fax. 16/ 6725341 e-mail: gopsbircza@wp.pl	Wiesława Matusz	Tel. 606827398 fax-166725341 e-mail: gopsbircza@wp.pl
7.	Błazowa	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Błazowej Gminny Zespół Interdyscyplinarny ul. 3-go Maja 15 36-030 Błazowa	Tel. 17/ 2297002 e-mail: mgblazowa@ops.net.pl	Barbara Kuśnierz	Tel. 17/ 2297002 e-mail: mgblazowa@ops.net.pl
8.	Boguchwała	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Doktora Tkaczowa 134 36-040 Boguchwała	Tel. 17/ 8755260 e-mail: mops@boguchwala.pl	Maria Draj	Tel. 17/ 8755260 e-mail: mops@boguchwala.pl

9.	Bojanów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Parkowa 5 37-433 Bojanów	Tel. 15/ 8708738 15/ 8708326 w. 25 gbojanow@gmail.com	Maria Stanisławska	Tel. 15/ 8708738 e-mail: maria045@wp.pl
10.	Borowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej 39-305 Borowa 223	Tel. 17/ 5815355 Fax 17/ 5815377 e-mail: gopsborowa@borowa.pl	Renata Raimbaev	Tel. 17/ 5815355 Fax 17/ 5815377 e-mail: gopsborowa@borowa.pl
11.	Brzostek	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Brzostku z siedzibą w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzostku ul. M.N. Mysłowskiego 7 39 – 230 Brzostek	Tel. 14/ 6808929 e-mail: kierownik.gops@onet.eu	Jerzy Wojnar	Tel. 14/ 6830997
12.	Brzozów	Urząd Miejski w Brzozowie ul. Armii Krajowej 1 36-200 Brzozów	Tel. 13/ 4341050 fax. 13/ 4341055 e-mail: mops@brzozow.pl	Bogdan Błaż	Tel. 13/ 4341054 fax. 13/ 4200292 e-mail: mops@brzozow.pl
13.	Brzyska	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzyskach Brzyska 11 a 38-212 Brzyska	Tel./ fax 13/ 4460103 e-mail : gopsbrzyska@interia.pl	Ewelina Matysik	Tel./ fax 13/ 4460103 e-mail: gbrzyska@rzeszow.uw.gov.pl
14.	Bukowsko	Urząd Gminy Bukowsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowsku 38-505 Bukowsko 290	Tel. 13/ 4674561 e-mail: gops@bukowsko.pl	Marta Sitarz	Tel. 501752823
15.	Chłopice	Gmina Chłopice 37-561 Chłopice 149A	Tel. 16/ 6240000 16/ 6222460 e-mail: urząd@chopice.regiony.pl	Stella Guminiak	Tel. 16/ 6240000 16/ 6222460 e-mail: gchlopi@rzeszow.uw.gov.pl
16.	Chmielnik	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku 36-016 Chmielnik 50	Tel. 17/ 2296603 fax 17/ 2304061 e-mail: gops@gops.chmielnik.pl	Elżbieta Korbecka	Tel. 17/ 2296603 fax 17/ 2304061 e-mail: gops@gops.chmielnik.pl
17.	Chorkówka	Urząd Gminy w Chorkówce 38-458 Chorkówka 175	Tel. 13/ 4386943 fax. 13/ 4386934 e-mail: gops@chorkowka.pl	Małgorzata Guzik	Tel. 13/ 4386943 fax. 134386934 e-mail: gops@chorkowka.pl
18.	Cieszanów	Urząd Miasta i Gminy ul. Rynek 1 37-611 Cieszanów	Tel. 16/ 6311571 Fax. 16/ 6311571 e-mail: mgops@cieszanow.pl	Jacek Pietruch	Tel. 16/ 6311571 Fax. 16/ 6311571 e-mail: mgops@cieszanow.pl

19.	Cisna	Urząd Gminy Cisna Cisna 49 38-607 Cisna	Tel. 13/ 4686354 e-mail: gopscisna@onet.pl	Iwona Irzyńska	Tel. 13/ 4686354 w.63 e-mail: gopscisna@onet.pl
20.	Cmolas	Urząd Gminy w Cmolasie 36-105 Cmolas 237 b	Tel.i fax. 17/ 7444440 e-mail: gopscmolas@cmolas.pl	Mirosława Łakomy	Tel.i fax. 17/ 7444440 e-mail: gopscmolas@cmolas.pl
21.	Czarna dębicka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul.Spółdzielcza 4 39-215 Czarna	Tel. 14/ 6761067 e-mail: gops@czarna.com.pl	Grażyna Szkodzińska	Tel. 14/ 6761067
22.	Czarna bieszczadzka	Urząd Gminy w Czarnej 38-710 Czarna Góra 74	Tel.13/ 4619009 Fax: 13/ 4619231 e-mail: urząd@czarna.pl	Renata Stoch	Tel.13/ 4619009 Fax: 13/ 4619231 e-mail: gopsczarnab@interia.pl
23.	Czarna łańcucka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Czarna 260 37-125 Czarna	Tel./fax. 17/ 2262325 e-mail: gopsczarnal@ops.net.pl	Maria Sroczyk	Tel./fax. 17/ 2262325 e-mail: gopsczarnal@ops.net.pl
24.	Czermin	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerninie 39-304 Czermin 140	Tel. 17/ 2506345 Fax 17/ 7741921 e-mail: gopsczermin@onet.pl	Forczek Janina	Tel. 17/ 2506345 Fax 17/ 7741921
25.	Czudec	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czudcu ul. Starowiejska 1 38-120 Czudec	Tel. 17/ 7172164 17/ 7172169 e-mail: gopsczudec@ops.onet.pl	Maria Jamrozik - Skalska	Tel. 17/ 7172164 fax. 17/ 7172169 e-mail: mjamrozik570@interia.pl gopsczudec@ops.onet.pl
26.	Dębica	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy ul. Akademicka 12 39-200 Dębica	Tel. 14/ 6813590, 14/ 6705006 e-mail: biuro@mops-debica.pl	Dentko Stanisława	Tel. 14/ 6703342 e-mail: oik@oik.debica.pl
27.	Dębica	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy ul.Batorego13 39-200 Dębica	Tel.,fax 14/ 6803333 e-mail: gopsdebica@gopdebica.pl	Halina Nawrot	Tel.,fax 14/ 6803335 e-mail: gopsdebica@gopdebica.pl
28.	Dębowiec	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Dębowiec 101 38-220 Dębowiec	Tel. 13/ 4413028 w. 42 Fax. 13/ 4413028 w. 42 e-mail: gopsdebowiec@interia.pl	Barbara Kmiecik	Tel. 13/ 4413028 w. 42 e-mail: gopsdebowiec@interia.pl
29.	Domaradz	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Domaradzu 36-230 Domaradz	Tel/fax 13/ 4347041 w. 42 e-mail: gopsgomaradz@interia.pl	Grażyna Błażko	Tel/fax 13/ 4347041 w.42 e-mail: gopsgomaradz@interia.pl

30.	Dubiecko	Gminne Centrum Wsparcia Rodzin w Dubiecku ul. Przemyska10 37-750 Dubiecko	Tel. 16/ 6511159 16/ 6511156 fax. 16/ 6511156 e-mail: gopsdubiecko@wp.pl	Roman Fudali	Fax 16/ 6511159 tel. 694375809 e-mail: romanfudali@interia.pl
31.	Dukla	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dukli ul. Kościuszki 4 38-450 Dukla	Tel. 13/ 4329141 Fax 13/ 4329141 e-mail: mops@dukla.pl	Małgorzata Bielec	Tel. 13/ 4329141 Fax 13/ 4329141 e-mail: mops@dukla.pl
32.	Dydnia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dydni 36-204 Dydnia 224	Tel. 13/ 4308136 Fax: 13/ 4303482 e-mail : gopsdydnia@interia.pl	Teresa Szelest	Tel. 13/ 4308136 Fax. 13/ 4303482 e-mail: gopsdydnia@interia.pl
33.	Dynów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie ul. Ks. J. Ożoga 2 36-065 Dynów	Tel./fax. 16/ 6521114 e-mail. gops@gminadynow.pl	Roman Mryczko	Tel. 696319797
34.	Dynów Gmina Miejska	Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Dynów Urząd Miejski Dynów ul. Rynek 2 36-065 Dynów	Tel. 16/ 6521286 e-mail: mopsdynow@mopsdynow.com.pl	Małgorzata Kuś	Tel. 16/ 6521286 e-mail: mopsdynow@mopsdynow.com.pl
35.	Dzikowiec	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Dzikowiec Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 36-122 Dzikowiec 2	Tel. 17/ 7442107	Urszula Hahn	Tel. 17/ 7442107
36.	Fredropol	Zespół Interdyscyplinarny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 37-734 Fredropol 40	Tel. 16/ 6719894 e-mail: gops@fredropol.pl	Bożena Nuckowska	Tel. 16/ 16719894 e-mail: gops@fredropol.pl
37.	Frysztak	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. ks. Blajera 20 38-130 Frysztak	Tel. 17/ 2777925 fax. 17/ 2777920 e-mail: poczta@gops.frysztak.pl	Lucyna Wrona	Tel. 17/ 2777925 fax. 17/ 2777920 e-mail: poczta@gops.frysztak.pl
38.	Gać	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gaci 37-207 Gać 275	Tel. 16/ 6411429 w. 20 Fax 16/ 6411429 e-mail: gopsgac@gac.pl	Agata Przybylska	Tel. 16/ 6411429 w. 22 e-mail: gopsgac@gac.pl
39.	Gawłuszowice	Urząd Gminy w Gawłuszowicach 39-307 Gawłuszowice 5a	Tel. 17/ 7744282 Fax 17/ 5819118 e-mail: sekretariat@gawluszowice.pl	Małgorzata Staszko	Tel. 17/ 2506430, 17/ 5819118 Fax 17/ 5819118 e-mail: gopsgawluszowice@gawluszowice.pl

40.	Głogów Małopolski	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Fabryczna 17 36-060 Głogów Małopolski	Tel. 17/ 8517358 e-mail: glogowmlp@ops.net.pl	Monika Bernat	Tel. 17/ 8516961 e-mail: glogowmlp@ops.net.pl
41.	Gorzycze	Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach ul. 3 Maja 4 39-432 Gorzycze	Tel./fax : 15/ 8362325 e- mail : gopsgorzycze@gmail.com	Łucja Wdowiczak	Tel./fax : 15/ 8362325 e- mail : gopsgorzycze@gmail.com
42.	Grębów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 39-410 Grębów 943/1	Tel. 15/ 8112717 Fax 15/ 8112717 e-mail: gopsgrebow@gmail.com	Zofia Mierzwa	Tel./faz. 15/ 8112717 e-mail: gopsgrebow@gmail.com
43.	Grodzisko Dolne	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodzisku Dolnym 37-306 Grodzisko Dolne 134	Tel., fax 17/ 2429134 e-mail: gops@grodziskodolne.pl	Andrzej Wikiera	Tel., fax 17/ 2429134 e-mail: gops@grodziskodolne.pl
44.	Haczów	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w rodzinie w Haczowie 36-213 Haczów 573	Tel. 13/ 4391002 w. 28 Fax. 13/ 4391696 e-mail: gops@haczow.pl	Stanisława Stepek	Tel. 13/ 4391002 w. 28
45.	Harasiuki	Ośrodek Pomocy Społecznej w Harasiukach 37-413 Harasiuki 112A	Tel. 15/ 8791364 Fax. 15/ 8791364 e-mail: ops@harasiuki.pl	Maria Kusz	Tel. 15/ 8791364 Fax. 15/ 8791364 e-mail: ops@harasiuki.pl
46.	Horyniec Zdrój	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Jana III Sobieskiego 2B 37-620 Horyniec-Zdrój	Tel. 16/ 6313209 Fax 16/ 6313209 e-mail gopshoryniec@o2.pl	Kazimiera Czerwonka	Tel. 16/ 6313209 Fax 16/ 6313209 e-mail gopshoryniec@o2.pl
47.	Hyżne	Urząd Gminy w Hyżnem 36-024 Hyżne 108	Tel. 17/ 2295003 fax. 17/ 2295001 e-mail: urzad@hyzne.pl	Wacław Mikulski	Tel. 17/ 2295003 fax. 17/ 2295001 e-mail: urzad@hyzne.pl
48.	Iwierzycze	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwierzycach 39-124 Iwierzycze 80	Tel. 17/ 7455079 fax 17/ 7455079 e-mail: iwierzycze@ops.net.pl	Wiktoria Pazdan	Tel. 17/ 7455079 fax 17/ 7455079 e-mail: iwierzycze@ops.net.pl
49.	Iwonicz Zdrój	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwoniczu-Zdroju Pl. Dietla 2 38-440 Iwonicz-Zdrój	Tel./fax 13/ 4350670, e-mail: gops@iwonicz-zdroj.pl	Urszula Menet - Zięba	Tel./fax 13/ 4350670, e-mail: gops@iwonicz-zdroj.pl
50.	Jarocin	Gmina Jarocin Jarocin 159 37-405 Jarocin	Tel. 15/ 8713145 e-mail: opsjarocin@wp.pl	Katarzyna Pawłowska	Tel. 15/ 8713145 e-mail: opsjarocin@wp.pl

51.	Jarosław	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Gminy Jarosław ul. Piekarska 5, 37-500 Jarosław	Tel. 16/ 6248630 Fax 16/ 6248628 e-mail: gops@gopsjaroslaw.pl	Maria Bojarska	Tel. 16/ 6248630
52.	Jarosław	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jarosławiu ul. Poniatowskiego 57 37-500 Jarosław	Tel. 16/ 6212258 16/ 624 27 75 e-mail: mopsjw@wp.pl	Paweł Niemkiewicz	Tel. 16/ 6212258 16/ 624 27 75 e-mail: mopsjw@wp.pl
53.	Jasienica Rosielna	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 36-220 Jasienica Rosielna 240	Tel. 13/ 4306005 13/ 4306005 e-mail: gops@gops.jasienicarosielna.pl	Urszula Brzuszek	Tel. 13/4306005 13/4306005 e-mail: gops@gops.jasienicarosielna.pl
54.	Jasło	Urząd Gminy Jasło Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Słowackiego 4 38-200 Jasło	Tel./fax 13/ 4481357 e-mail: gops.jaslo@onet.pl	Romana Wachel	Tel./fax 13/ 4481357 e-mail: gops.jaslo@onet.pl
55.	Jasło Miasto	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle ul. Kochanowskiego 3 38-200 Jasło	Tel. 13/ 4464328 13/ 4437015 Fax: 13/ 4464328 e-mail: mopsjaslo@mopsjaslo.pl	Dorota Lignar	Tel. 13/ 4437013 Fax. 13/ 4464328 e-mail: mopsjaslo@mopsjaslo.pl
56.	Jaśliska	Urząd Gminy Jaśliska 38-485 Jaśliska 171	Tel. 13/ 4310589 Fax. 13/ 4310593 e-mail: ug@jasliska.info	Kamila Kuchta	Tel. 13/ 4310589 Fax. 13/ 4310593 e-mail: psjasliska@wp.pl
57.	Jawornik Polski	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 37-232 Jawornik Polski 215	Tel. 16/ 6514014 w.33 16/ 6514055 e-mail: gopsjawornikp@jawornikpolski.it l.pl	Beata Bielańska	Tel. 16/ 6514014 w.33 16/ 6514055 e-mail: gopsjawornikp@jawornikpolski.it l.pl
58.	Jedlicze	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Jedlicze Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedliczu ul. Rynek 5 38-460 Jedlicze	Tel. 13/ 4484755 13/ 4352117 e-mail: gopsjedlicze@jedlicze.pl	Rafał Pasterczyk	Tel. 13/ 4484759 e-mail: gopspasterczyk@jedlicze.pl
59.	Jeżowe	Ośrodek Pomocy Społecznej Jeżowe 136 a 37-430 Jeżowe	Tel. 15/ 8794900 Fax. 15/ 8794342 e-mail: opsjezowe@ops.net.pl	Krystyna Zwolska	Tel. 15/ 8794900 Fax. 15/ 8794342 e-mail: opsjezowe@ops.net.pl

60.	Jodłowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jodłowej Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jodłowej 39-225 Jodłowa	Tel. 14/ 6833045 e-mail: gopsjodlowa@interia.pl	Anna Mikrut	Tel. 14/ 6833045
61.	Kamień	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Kamień 287 36-053 Kamień	Tel. 17/ 8556061 wew. 21,22,23 e-mail: kamien@ops.net.pl	Anna Sądej	Tel. 17/ 8556061 wew. 21,22,23 e-mail: kamien@ops.net.pl
62.	Kańczuga	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. M. Konopnickiej 2 37-220 Kańczuga	Tel. 16/ 6426527 Fax 16/ 6426630 e-mail: mgops@kanczuga.pl	Lucyna Choma	Tel. 16/ 6426527 Fax 16/ 6426630 e-mail: mgops@kanczuga.pl
63.	Kolbuszowa	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Obr. Pokoju 21a 36-100 Kolbuszowa	Tel. 17/ 2271133 17/ 2271487 e-mail: mgopskolbuszowa@gmail.com	Renata Bomba	Tel. 17/ 2274086 e-mail: renata-bomba@wp.pl
64.	Kołaczyce	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Burmistrza Wiejowskiego 1 38-213 Kołaczyce	Tel. 13/ 4460630 Fax. 13/ 4460258 e-mail: gopskolaczyce@interia.pl	Maria Niezgoda	Tel. 13/ 4460530 Fax. 13/ 4460258 e-mail: gopskolaczyce@interia.pl
65.	Komańcza	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Komańczy Komańcza 166 38-543 Komańcza	Tel. 13/ 4677350 e-mail: gops@komancza.pl	Renata Wyka	Tel. 13/ 4677350 e-mail: gops@komancza.pl
66.	Korczyna	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korczynie ul. Rynek 14 38-420 Korczyna	Tel. 13/ 4354037 e-mail: gops@korczyna.pl	Halina Półośpek	Tel. 13/ 4354037
67.	Krasiczyn	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Krasiczynie 37-741 Krasiczyn	Tel. 16/ 6718320 Fax. 16/ 6718370 e-mail: gopskrasiczyn@wp.pl	Elżbieta Gut	Tel. 16/ 671830 Fax. 16/ 6718370 e-mail: gopskrasiczyn@wp.pl
68.	Krasne	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnem 36-007 Krasne 121	Tel./fax. 17/ 8555766 e-mail: gopskrasne@gminakrasne.pl	Leszczyńska Wioletta Joanna Sołtys – z-ca Przewodniczącego	Tel./fax. 17/ 8555766 17/ 8555940 e-mail: gopskrasne@gminakrasne.pl
69.	Krempna	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krempnej Krempna 32 38-232 Krempna	Tel. 13/ 4414101 e-mail: gopskrempna@interia.pl	Paulina Olszewska	Tel. 13/ 4414101 e-mail: gopskrempna@interia.pl
70.	Krosno Miasto	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie ul. Piastowska 58 38-400 Krosno	Tel. 13/ 4320459 e-mail: poczta@moprkrosno.pl	Jolanta Matys	Tel. 13/ 4320459 e-mail: poczta@moprkrosno.pl oik@moprkrosno.pl

71.	Krościenko Wyzne	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krościenku Wyznym ul. Sportowa 17 38-422 Krościenko Wyzne	Tel. 13/ 4315300, Fax 13/ 4315300 wew 24, email: gops@kroscienkowyzne.eu	Lucyna Liput	Tel. 13/ 4315300, Fax 13/ 4315300 wew 24, email: gops@kroscienkowyzne.eu
72.	Krzeszów	Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie ul. Rynek 2 37-418 Krzeszów	Tel. 15/ 8798255 Fax 15/ 8798254 e-mail: opskrzeszow@ops.net.pl	Urszula Golec	Tel. 15/ 8798255 Fax 15/ 8798254 e-mail: opskrzeszow@ops.net.pl
73.	Krzywca	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzywcy Krywca 36 37-755 Krzywca	Tel./fax 16/ 6711390 e-mail: gopskrzywca@wp.pl	Grażyna Gajdzik	Tel./fax 16/ 6711390 e-mail: gopskrzywca@wp.pl
74.	Kuryłówka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kuryłówce 37-303 Kuryłówka 114	Tel. 17/ 2430044 17/ 2438112 e-mail: gopskurylowka@gmail.com	Grzegorz Dziwota	Tel. 17/ 2430044, 17/ 2438112, e-mail: gopskurylowka@gmail.com
75.	Laszki	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Laszkach 37-543 Laszki 36	Tel. 16/ 6285024 Fax 16/ 6285023 e-mail: gops@laszki.eu	Antoni Kowal	Tel. 16/ 6285007
76.	Lesko	Urząd Miastai Gminy Lesko w Lesku Gminny Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy ul. Parkowa 1 38-600 Lesko	tel. 13/ 4696651 fax. 13/ 4696652 e-mail: mgopslesko@interia.pl	Iwona Kozak	tel. 13/ 4696651 fax. 13/ 4696652 e-mail: mgopslesko@interia.pl
77.	Leżajsk	Urząd Gminy w Leżajsku Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Opalińskiego 2 37-300 Leżajsk	Tel. 17/ 2406141 fax. 17/ 2406143 e-mail: glezajsk@gops.lezajsk.pl	Jolanta Niedźwiedzka	Tel. 17/ 2406141 fax. 17/ 2406143
78.	Leżajsk Miasto	Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ul. Rynek 1 37-300 Leżajsk	Tel. 17/ 2420497 w. 31 e-mail: zespol.lezajsk@op.pl	Ewa Rejman	Tel. 17/ 2402491 e-mail: zespol.lezajsk@op.pl
79.	Lubaczów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaczowie	Tel., Fax. 16/ 6322347 e-mail: gopslubaczow@lubaczow.com.pl	Maria Oleszycka	Tel./ Fax. 16/ 6322347 e-mail: m.oleszycka@gops.lubaczow.com.pl
80.	Lubaczów Miasto	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 4 37-600 Lubaczów	Tel. 16/ 6329045 Fax. 16/ 6329045 e-mail: mops@lubaczow.pl	Renata Meder	tel. 16/ 6329045 fax. 16/ 6329045 e-mail: kierownik@mops.lubaczow.pl

81.	Lubenia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 36-042 Lubenia 131	Tel. 17/ 8755099 fax. 17/ 8755090 e-mail: gopslubenia@ops.net.pl	Katarzyna Kopek	Tel. 17/ 8755099 fax. 17/ 8755090 e-mail: gopslubenia@ops.net.pl
82.	Lutowiska	Urząd Gminy w Lutowiskach 38-713 Lutowiska 14	Tel. 13/ 4610055 e-mail: gopslutowiska10@interia.pl	Małgorzata Prokopiak-Młynarczyk	Tel. 13/ 4610055
83.	Łańcut	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Mickiewicza 2a 37-100 Łańcut	Tel. 17/ 2256257 e-mail: gopslancut@gminalancut.pl	Teresa Bar	Tel./fax 17/ 2253351
84.	Łańcut Miasto	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutcie ul. Piłsudskiego 9 37-100 Łańcut	Tel. 17/ 2253325 Tel/fax 17/ 2256167 e-mail: mops@pro.onet.pl mops-lancut@onet.pl	Marek Rupar	Tel. 17/ 2253325 Tel/fax 17/ 2256167 e-mail: mops@pro.onet.pl mops-lancut@onet.pl
85.	Majdan Królewski	Urząd Gminy Majdan Królewski ul. Rynek 1A 36-110 Majdan Królewski	Tel. 15/ 8471074 fax 15/ 8471090 e-mail: sekretariat@majdankrolewski.pl	Józefa Zięba	Tel. 15/ 8471074 w. 38 e-mail: ops@majdankrolewski.pl
86.	Markowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markowej 37-120 Markowa 1399	Tel. 17/ 2265447 Fax 17/ 2265756 e-mail: gopsmarkowa@markowa.pl	Bożena Szylar	Tel. 17/ 2265447 Fax. 17/ 2265756 e-mail: gopsmarkowa@markowa.pl
87.	Medyka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Medyce 37-732 Medyka 159	16/ 672 05 62 e-mail: gops@medyka.itl.pl	Patrycja Obłozja	16/ 672 05 62 e-mail: gops@medyka.itl.pl
88.	Miejsce Piastowe	Urząd Gminy w Miejscu Piastowym ul. Dukielska 14 Miejsce Piastowe	Tel. 13/ 4353012 13/ 4339260 13/ 4309775 Fax. 13/ 4353012 w. 135 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl	Lucyna Baran	Tel.: 13/ 4309742 13/ 4309744 Fax.: 13/ 4309741
89.	Mielec Gmina Miejska	Urząd Miejski w Mielcu Wydział Edukacji i Spraw Społecznych ul. Żeromskiego 26 39-300 Mielec	Tel. 17/ 7888500 Fax 17/ 7888505 e-mail: sekretariat@um.mielec.pl	Anna Skrzypek	Tel. 17/ 7888606 Fax 17/ 7888571
90.	Mielec	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielcu ul. Głowackiego 5 39-300 Mielec	Tel. 17/ 7175250 Fax. 17/ 7175249 e-mail: gopsmielec@gops.mielec.pl	Magdalena Szelest	Tel. 17/ 7175251 Fax. 17/ 7175249 e-mail: szelest@gops.ug.mielec.pl

91.	Narol	Urząd Miasta i Gminy Narol ul. Rynek 1 37-610 Narol	Tel. 16/ 6317086/87 Fax 16/ 6317104 e-mail: urząd@narol.pl	Monika Rybka	Tel. 16/ 6317032
92.	Niebylec	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Niebylcu 38-114 Niebylec 18	Tel. 17/ 2773046 e-mail: gopsniebylec@ops.net.pl	Ewa Gruba	Tel. 17/ 2773046 664936705 e-mail: gopsniebylec@ops.net.pl
93.	Nisko	Ośrodek Pomocy Społecznej w Nisku, ul. 3-go Maja 8 37-400 Nisko	Tel. 15/ 841 25 27 e-mail: pik@ops-nisko.pl	Monika Dziechciarz	Tel. 15/ 841 46 38 wew. 19 e-mail: monika-t@wp.pl
94.	Niwiska	Urząd Gminy w Niwiskach 36-147 Niwiska 430	Tel. 17/ 2279002 17/ 2279342 Fax 17/ 2279341 17/ 2279342 e-mail: gopsniwiska@niwiska.pl gops@gmina.niwiska.pl	Barbara Czachor	Tel. 17/ 2279342 Fax 17/ 2279342 e-mail: gopsniwiska@niwiska.pl
95.	Nowa Dęba	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Dębie ul. M. Reja 3 39-460 Nowa Dęba	Tel. 15/ 8463494 15/ 8463493 e-mail: mgops@nowadeba.pl	Maria Kosiorowska	Tel. 15/ 8463494 15/ 8463493 e-mail: mgops@nowadeba.pl
96.	Nowa Sarzyna	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Łukasiewicza 2 37-310 Nowa Sarzyna	Tel /fax. 17/ 7178169 fax. 17/ 7178169 e-mail: mgops@nowasarzyna.eu	Stanisław Paszek	Tel /fax. 17/ 2413177 wew. 106 fax. 17/ 2413111 e-mail: zeasip@nowasarzyna.eu
97.	Nowy Żmigród	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Żmigrodzie ul. Mickiewicza 2 38-230 Nowy Żmigród	Tel. 13/ 4482626 13/ 4482635 13/ 4482621, 22 Tel/fax 13/ 4482621 e-mail: gopsnowyzmigrod@interia.pl	Marta Tarczyńska	Tel. 13/ 4482626 Fax 13/ 4482621 e-mail: gopsnowyzmigrod@interia.pl
98.	Nozdrzec	Urząd Gminy Nozdrzec 36-245 Nozdrzec 224	13/ 4398020 e-mail: gopsnozdrzec@gmail.com	Agnieszka Baran	13/ 439820 w.31
99.	Oleszyce	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oleszycach ul. Mickiewicza 12 37-630 Oleszyce	Tel. 16/ 6315132 e-mail: mgops@oleszyce.pl	Agnieszka Sopol	Tel. 16/ 6315132 e-mail: mgops@oleszyce.pl
100	Olszanica	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Olszaniczy 38-722 Olszanica 81	Tel. 13/ 4617045 Fax. 13/ 4617373 e-mail: gopsolszanica@interia.pl	Barbara Darasz	Tel. 13/ 4617045, Fax. 13/ 4617373 e-mail: gopsolszanica@interia.pl

101	Orły	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orłach ul. Przemyska 3 37-716 Orły	Tel. 16/ 6712668 fax. 16/ 6362434 e-mail: gopsorly@ugorly.pl	Bachurska Małgorzata	Tel. 16/ 6712668 fax. 16/ 6362434 e-mail: gopsorly@ugorly.pl
102	Osiek Jasielski	Urząd Gminy Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Osiek Jasielski 38-223 Osiek Jasielski	Tel./fax. 13/ 4420005 e-mail: gopsosiekj@interia.pl	Gumienny Iwona	Tel. 788443694 e-mail: iwonulla@wp.pl
103	Ostrów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie – siedziba Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Ostrów 225 39-103 Ostrów	Tel. 17/ 2235768 17/ 7451160 e-mail: gops@ostrow.gmina.pl	Artur Wlazło	Tel. 17/ 2235768 17/ 7451160 e-mail: artur.wlazlo@gmail.com
104	Padew Narodowa	Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Ks.Jana Kica 8 39-340 Padew Narodowa	Tel/Fax: 15/ 8119314 Tel. 15/ 8119318 e-mail: opspadewn@onet.pl	Krzysztof Sroczyński	Tel: 15/ 5845374 Tel/Fax: 15/ 8119397 e-mail: opspadewn@onet.pl
105	Pawłosiów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłosiovie Pawłosiów 88 37-500 Jarosław	Tel. 16/ 6219025 16/ 6219023 e-mail: gopspawlosiow@gminapawlosio w.pl	Maria Bajan	Tel. 16/ 6219025 16/ 6219023 e-mail: gopspawlosiow@gminapawlosio w.pl
106	Pilzno	Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Rynek 33 39-220 Pilzno	Tel. 14/ 6722852 14/ 6722056 fax 14/ 6722099 e-mail: ops@pilzno.um.gov.pl	Elżbieta Dziedzic	Tel. 14/ 6721332 514772066
107	Pruchnik	Urząd Miejski w Pruchniku ul. Rynek 1 37-560 Pruchnik	Tel. 16/ 6236116 16/ 6236125 e-mail: ops@opspruchnik.pl	Zofia Walczyńska	Tel. 16/ 6236116 fax. 16/ 6236125 e-mail: ops@opspruchnik.pl
108	Przeclaw	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przeclawiu ul. Kilińskiego 7 39-320 Przeclaw	Tel. 17/ 5813299 17/ 5813294 e-mail: mopsprzeclaw@przeclaw.pl	Bogusława Midura	Tel. 17/ 5813299 17/ 5813294 e-mail: mopsprzeclaw@przeclaw..pl
109	Przemysł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemysłu ul. Borelowskiego 1 37-700 Przemysł	Tel. 16/ 6700319 e-mail: gopsprzemysl@gminaprzemysl.h ome.pl	Ryszard Wołoszyn	Tel. 16/ 6700319 e-mail: gopsryszard@gminaprzemysl. home.pl

110	Przemyśl Gmina Miejska	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Leszczyńskiego 3 37-700 Przemyśl	Tel: 16/ 6750560 Fax. 16/ 6750559 e-mail: sekretariat@mops.przemysl.pl	Sabina Skubisz	Tel: 16/ 6750560 Fax. 16/ 6750559 e-mail: sekretariat@mops.przemysl.pl
111	Przeworsk	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Krakowska 30 37-200 Przeworsk	Tel/fax 16/ 6487216 e-mail: mops@przeworsk.um.gov.pl	Anna Darecka	Tel/fax 16/ 6487216 e-mail: mops@przeworsk.um.gov.pl
112	Przeworsk	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przeworsku ul. Bernardyńska 1 A 37 – 200 Przeworsk	Tel. 16/ 6489889 Fax 16/ 6489889 wew. 211 e-mail: gops@przeworsk.net.pl	Barbara Oleksiewicz	Tel. 16/ 6489889 Fax 16/ 6489889 wew. 211 e-mail: gops@przeworsk.net.pl
113	Pysznica	Ośrodek Pomocy Społecznej w Pysznicy ul. Wolności 320 37-403 Pysznica	Tel. 15/ 6425265, Fax 15/ 6427599, e-mail: opspysznic@gmail.com	Teresa Kudłacik	Tel. 15/ 6425265, Fax 15/ 6427599, e-mail: opspysznic@gmail.com
114	Radomyśl nad Sanem	Środowiskowy Dom Samopomocy w Radomyślu nad Sanem ul. Mickiewicza 25 37-455 Radomyśl nad Sanem	Tel. 15/ 8454305 fax. 15/ 8454305 e-mail: gopsradomysl@gmail.com	Magdalena Nowak - Wojtala	Tel/fax 15/ 8454305 e-mail: gopsradomysl@gmail.com
115	Radomyśl Wielki	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Rynek 32 39-310 Radomyśl Wielki	Tel. 14/ 6818617, e-mail: gops@radomyslwielki.pl	Anna Wdowiarz	Tel. 14/ 6818617 e-mail: a.wdowiarz@radomyslwielki.pl
116	Radymno	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Radymnie ul. Lwowska 38 37-550 Radymno	Tel 16/ 6281005 fax 16/ 6282419 e-mail: gopsradymno@gops-radymno.pl	Patrycjusz Nowakowski	Tel. 791520836 e-mail: stryju1909@poczta.onet.pl
117	Radymno Miasto	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie ul. Lwowska 20 37-550 Radymno	Tel. 16/ 6281273 e-mail: mopsradymno@wp.pl	Patrycjusz Nowakowski	Tel. 16/ 6281273 e-mail: mopsradymno@wp.pl
118	Rakszawa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rakszawie Rakszawa 506 37-111 Rakszawa	Tel. 17/ 2249251 e-mail: gopsrakszawa@rakszawa.pl	Teresa Rupa	Tel. 17/ 2249251
119	Ranizów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ranizowie Rynek 6 36-130 Ranizów	Tel./fax. 17/ 2285506 e-mail: gopsranizow@ranizow.pl	Józefa Kochanowicz	Tel. /fax. 17/ 2285506 e-mail: gopsranizow@ranizow.pl
120	Rokietnica	Urząd Gminy w Rokietnicy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 37-562 Rokietnica	Tel. 16/ 6221322, Fax 16/ 6221391, e-mail: gopsrokietnica@wp.pl	Dariusz Stysiał	Tel. 16/ 6221322, Fax. 16/ 6221391 e-mail: gopsrokietnica@wp.pl

121	Ropczyce	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropczycach ul. Krótka 1 39-100 Ropczyce	Tel. 17/ 2218494 Fax: 17/ 2218494 e-mail: mgopsropczyce@mgopsropczyce.eu	Małgorzata Bykowska	Tel. 17/ 2210510 Fax: 17/ 2210510 e-mail: admin@ropczyce.umig.gov.pl
122	Roźwienica	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Roźwienicy Roźwienica 1 37-565 Roźwienica	Tel. 16/ 6226710 e-mail: gopsrozwienica@wp.pl	Zofia Kaciuba	Tel. 16/ 6226710 e-mail: gopsrozwienica@wp.pl
123	Rudnik nad Sanem	Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Kilińskiego 19 37-420 Rudnik nad Sanem	Tel. 15/ 8762795 Fax. 15/ 8766238 e-mail: rudnik@ops.net.pl	Maria Lachowicz	Tel. 509995774
124	Rymanów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Dworska 42 38-480 Rymanów	Tel. 13/ 4355785 13/ 4355308 13/ 4357955 e-mail: gops@rymanow.pl	Maria Prorok	Tel. 13/ 4355308 789128890 e-mail: gops@rymanow.pl
125	Rzeszów Miasto	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie ul. Jagiellońska 26 35 – 025 Rzeszów	Tel./fax 17/ 8535753 e-mail: sekretariat@mopsrzeszow.pl	Luciana Rozborksa	Tel.: 17/ 8532618 Fax: 17/ 8526231, e-mail: sekretariat@mopsrzeszow.pl
126	Sanok	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku ul. Kościuszki 23 38-500 Sanok	Tel. 13/ 4656584 Fax. 13/ 4656553 e-mail: gopssanok@gminasanok.pl	Edyta Dziadosz	Tel. 13/ 4656572 13/ 4656571 Fac. 13/ 4656553 e-mail: gopssanok@gminasanok.pl
127	Sanok	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku ul. Zamkowa 30 38-500 Sanok	Tel. 13/ 4608030 Fax. 13/ 4608031 e-mail: sekretariat@mops.sanok.pl	Andrzej Rychlicki	Tel. 13/ 4608030 Fax. 13/ 4608031
128	Sędziszów Małopolski	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie Małopolskim ul. 3 Maja 25 39-120 Sędziszów Małopolski	Tel. 17/ 2216588 Fax. 17/ 2216588 e-mail: sedziszowmlp@ops.net.pl	Małgorzata Chmura	Tel./fax: 17/ 2216588 e-mail: sedziszowmlp@ops.net.pl
129	Sieniawa	Miejsko Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieniawie ul. Rynek 1 37-530 Sieniawa	Tel. 16/ 6227301 w. 27 e-mail: mops@sieniawa.pl	Małgorzata Gnida	Tel. 16/ 6227301 w. 27

130	Skołyszyn	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skołyszynie 38-242 Skołyszyn 317	Tel. 13/ 4491026 Fax. 13/ 4491023 e-mail: gopsskołyszyn@skołyszyn.pl	Świerzowski Andrzej	Tel. 13/ 4491026
131	Sokołów Małopolski	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokołowie Małopolskim ul. Rynek 10 36-050 Sokołów Małopolski	Tel./fax. 17/ 7729209 e-mail: sokolow@ops.net.pl	Barbara Nizioł	Tel. 17/ 7729140 17/ 7729209 e-mail: sokolow@ops.net.pl
132	Solina	Gminny Zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Solinie z/s w Polańczyku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solinie z/s w Polańczyku ul. Wiejska 2/5 38-610 Polańczyk	Tel/fax 13/ 4703027 gopssolina@esolina.pl	Grazyna Lorenc	Tel/fax 13/ 4703027 gopssolina@esolina.pl
133	Stalowa Wola	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Dmowskiego 1 37-450 Stalowa Wola	Tel. 15/ 8425097 e-mail: mopsstalowawola@mops-stalwol.pl	Danuta Stanielewicz	Tel. 15/ 8447997 698981411 e-mail: d.stanielewicz@mops-stalwol.pl
134	Stary Dzików	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Dzikowie ul. Kościuszki 79 37-632 Stary Dzików	Tel. 16/ 6318002 16/ 6318050 e-mail: gopsstarydzikow@starydzikow.pl	Barbara Żyła	Tel. 16/ 6318002 e-mail: gopsstarydzikow@starydzikow.pl
135	Strzyżów	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżowie ul. Słowackiego 8 38-100 Strzyżów	Tel. 17/ 2761109 Fax. 17/ 2760262 e-mail: mgopsstrzyzow@onet.pl	Alina Banek	Tel 17/ 2761109 Fax. 17/ 2760262 e-mail: mgopsstrzyzow@onet.pl
136	Stubno	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stubnie 37-723 Stubno 69 A	Tel. 16/ 7354012 Fax 16/ 7354004 e-mail: gopsstubno@stubno.pl	Waldemar Kolczak	Tel. 510997251
137	Świlcza	Zespół Interdyscyplinarny Urząd Gminy Świlcza 168 36-072 Świlcza	Tel. 17/ 8670143 17/ 8670130 Fax 17/ 8560338 17/ 8670157 e-mail: gops.swilcza@intertele.pl	Dorota Palak	Tel. 17/ 8670143 Fax 17/ 8560338 e-mail: gops.swilcza@intertele.pl
138	Tarnobrzeg Miasto	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie 39-400 Tarnobrzeg ul. Dekutowskiego 8 Posiedzenia Zepołów Interdyscyplinarnych: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ul. Kościuszki 30 39-400 Tarnobrzeg	Tel./Fax 15/ 8226097 15/ 8230738 e-mail: gzi@mopr.pl	Ewa Szynal	Tel./Fax 15/ 8226097, 15/ 8230738 e-mail: gzi@mopr.pl

139	Tarnowiec	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 38-204 Tarnowiec 211	Tel. 13/ 4436928 e-mail: gopstarnowiec@interia.pl	Beata Matuszyk	Tel. 13/ 4436928 e-mail: gopstarnowiec@interia.pl
140	Tryńcza	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tryńczy 37-204 Tryńcza 123	Tel. 16/ 6421732 fax 16/ 6421251 e-mail: gopstryncza@wp.pl	Jolanta Flak	Tel. 16/ 6421732 fax 16/ 6421251 e-mail: gopstryncza@wp.pl
141	Trzebowniko	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebowniku Trzebowniko 989 36-001 Trzebowniko	Tel. 17/ 7713772 17/ 7713779 e-mail: Trzebowniko@ops.net.pl	Agnieszka Kozieł	Tel. 17/ 7713774 fax. 17/ 7713779
142	Tuszów Narodowy	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Tuszowie Narodowym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 39-332 Tuszów Narodowy 225	Tel. 17/ 7743732 fax. 17/ 7743740 e-mail: gops@tuszownarodowy.pl	Marzena Rabiniak-Sikora	Tel. 17/ 7743740 e-mail: gops@tuszownarodowy.pl
143	Tyczyn	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie ul. Rynek 18 36-020 Tyczyn	Tel. 17/ 2219246 fax 17/ 2219246 e-mail: tyczyn@ops.net.pl	Barbara Lew	tel. 17/ 2219246 fax 17/ 2219246 e-mail: tyczyn@ops.net.pl
144	Tyrawa Wołoska	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyrawie Wołoskiej	Tel. 13/ 4656925 e-mail: gopstyrawawoloska@interia.pl	Dorota Stasicka	Tel. 13/ 4656925 e-mail: gopstyrawawoloska@interia.pl
145	Ulanów	Ośrodek Pomocy Społecznej w Alanowie	Tel/fax 15/ 8763028 e-mail: opsulanow@interia.pl	Leokadia Kopyto	Tel/fax 15/ 8763028
146	Ustrzyki Dolne	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Wyzwolenia 7 38 -700 Ustrzyki Dolne	Tel, fax 13/ 4611868 e-mail: gopsud@gmail.com	Halina Rygalik	Tel./fax 13/ 4611868 e-mail: gopsud@gmail.com
147	Wadowice Górne	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Wadowice Górne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych 39-308 Wadowice Górne 116	tel. 14/ 6669692 fax. 14/ 6826204 e-mail: zespolinterdyscyplinarny@wadowicegorne.pl	Aneta Midura	tel. 14/ 6669692 fax. 14/ 6826204 e-mail: zespolinterdyscyplinarny@wadowicegorne.pl
148	Wiązownica	Urząd Gminy w Wiązownicy Zespół Interdyscyplinarny w Wiązownicy 37-522 Wiązownica 208	Tel. 16/ 6223636 w. 21 e-mail: gops@wiazownica.com	Maria Tabin - Matusz	Tel. 16/ 6223636 w. 21, 726044670

149	Wielkie Oczy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielkich Oczach ul. Leśna 2 37-627 Wielkie Oczy	Tel. 16/ 6310192 Fax 16/ 6310192 email: gops@wielkieoczy.info.pl	Anna Litwińska	Tel. 16/ 6310192 Fax 16/ 6310192 email: gops@wielkieoczy.info.pl
150	Wielopole Skrzyńskie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wielopole Skrzyńskim, 39-110 Wielopole Skrzyńskie 200	Tel. 17/ 2214320 2214466 Fax. 17 2214830 e-mail: gopswielopoleskrz@ops.net.pl	Bożena Mucha	Tel. 17/ 2214320
151	Wiśniowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 38-124 Wiśniowa 136/1	Tel. 17/ 2775049 e-mail: gops@wisniowa.pl	Zofia Wójcik	Tel. 17/ 2775049
152	Wojaszówka	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojaszówce Wojaszówka 115 38-471 Wojaszówka	Tel. 13/ 4385226 Fax. 13/ 4385225 e-mail: gops@wojaszowka.pl	Beata Dunaj	Tel. fax. 13/ 4385009 e-mail: gpwoj@wp.pl
153	Zagórz	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zagórz ul. Targowa 5 38-540 Zagórz	Tel. 13/ 4623374 e-mail: mgops@mgops-zagorz.pl	Sylvia Drozd	Tel/fax 13/ 4623374 e-mail: mgops@mgops-zagorz.pl
154	Zaklików	Urząd Gminy w Zaklikowie ul. Zachodnia 15 37-470 Zaklików	Tel. 15/ 8738476 Fax 15/ 8738324 e-mail: ops.zaklikow@adres.pl	Agnieszka Zakościelna	Tel. 15/ 8738463 Fax 15/ 8738324 e-mail: ops.zaklikow@adres.pl
155	Zaleszany	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaleszanych Plac Kościuszki 6 37-415 Zaleszany	Tel. 15/ 8459434 Fax 15/ 8459434 e-mail: opszaleszany@gmail.com	Lucjan Idec	Tel. 15/ 8459443 Fax 15/ 8459434 e-mail: opszaleszany@gmail.com
156	Zarszyn	Urząd Gminy w Zarszynie ul. Bieszczadzka 74 38-530 Zarszyn	Tel. 13/ 4671048 fax. 13/ 467001 e-mail: sekretariat@zarszyn.pl	Zbigniew Dec	Tel. 13/ 4671048 w. 42 fax. 13/ 4671001 e-mail: zlec@zarszyn.pl
157	Zarzecze	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zarzeczcu 37-205 Zarzecze	Tel. 16/ 6401529, 16/ 6401579 e-mail: gopszarzecze@zarzecze.itl.pl	Anna Krzeszowska - Gwóźdź	Tel. 16/ 6401529, 16/ 6401579 e-mail: gopszarzecze@zarzecze.itl.pl

158	Żołyńia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żołyńi ul. Rynek 22 37-110 Żołyńia	Tel. 17/ 2243018 w. 26 Fax 17/ 2243476 e-mail: gops@zolynia.pl	Tomasz Jucha	Tel. 17/ 2243018 w. 26 Fax. 17/ 2243476 e-mail: gops@zolynia.pl
159	Żurawica	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. M. Króla 3 37-710 Żurawica	Tel. 16/ 6713233 e-mail: zurawicagops@o2.pl	Maria Łaba	Tel. 16/ 6713233 e-mail: zurawicagops@o2.pl
160	Żyraków	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Żyraków Urząd Gminy Żyraków 39-204 Żyraków 137	Tel/fax. 14/ 6822635 e-mail: gopszyrakow@zyrakow.pl	Małgorzata Szymaszek	Tel/fax 14/ 6807108 e-mail: zi@zyrakow.pl

Opracowano w Wydziale Polityki Społecznej
Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie
Rzeszów, 2011-10-28

Aktualizacji dokonano w Wydziale Polityki Społecznej
Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie
Rzeszów, 2012-10-31